

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiuntur ...

Axel, Johannes Honorius van

Coloniae Agrippinae, 1656

De electione & electi potestate. Titulus VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61552)

30
 stulandus est; quia causa episcoporum numerantur inter majores, quæ reservantur Papæ: c. maiores de Baptismo c. ut debitus in fine de appell. c. quod translationem de offic. leg. & ibi gl. mag. ad dignitatem episcopatu inferiorem, is, ad quem spectat confirmatio, potest etiam postulationem admittere, si super defectu potest dispensare, & non alias; quia admittio postulationis habet vim confirmationis. Pan. in d. c. fin. num. 10. & ibi Ioan. Andr. & Can. communiter. Differentia est inter episcopos & inferiores in materia dispensandi; quia episcopi semper dispensant, ubicunque in jure permittit dispensatio in genere, licet specificè non permittatur episcopis: c. dilectus & ibi gl. in verbo permissa. & Innocent. num. 2. & 3 de temp. ordinat. & Pan. in c. at, si clericus §. de adulterijs numero primo & quarto & seq. de judic. inferiores episcopis non dispensant, nisi in casibus specificè eis permissis. c. cum illorum de sent. excomm. c. secundo de eo qui furt. ord. susc. & ibi Innoc. & Ioan. Andr. Postulantes † indignum indignitate indispensabili, vel non expressa in postulatione, ut si minor, vel illegitimus propter id postuletur, qui tamen homicida est, vel nullius scientiæ, Ioan. Andr. in c. nu. 32. hoc tit. & ibi Butr. n. 67. & seqq. vel renovantes postulationem cassatam vitio personæ, sunt ipso jure privati potestate eligendi, pro prima vice: c. 1. & ibi gloss. pen. hoc tit. & Pan. n. 31. Anch. n. 11. & Can. communiter Pan. in c. gratum numero secundo & nu. 10 & seqq. hoc tit. si major pars delinquat in postulando indignum, electio devolvitur ad alios, licet numero pauciores: d. c. gratum & ibi gl. in verbo pauciores hoc tit. etiam si unus fuerit: quia jus collegii residet, in non delinquentibus, vel non delinquente: & idem eadem ratione obtinet in aliis actibus Capitularibus, gl. in d. verbo pauciores quam approbat Pan. numero quinto, 8. & 9. Anch. in quarto not. & quæst. 4. &

in uno retinetur jus collegii: sicut §. ff. quod cuiusque univers. nom. siquidem omnes deliquerint in cathedralibus, devolvitur ad Papam, c. bone mem. el. 1. in fine de elect. & ibi gloss. in verbo ad nos c. quia diversitatem §. sic tamen de concess. prab. c. quanquam hoc tit. in 6. in inferioribus dignitatibus, ad proximum superiorem. cap. cum in cunctis §. fin. de elect. d. c. quanquam vers. fin. & ibi gloss. pen. Admissa † postulatione per superiorem, postulatus consequitur ius, ac si fuisset electus, & confirmatus, & † nulla alia electione vel confirmatione indiget: & ita servat Curia Romana, ut evitetur circuitus, & dispendium ecclesiarum. Pan. in c. 1. num. 34. Ioan. Andr. num. 34. Pan. in c. 2. n. 13 hoc tit.

De electione & electi potestate.

Titulus VI.

S V M M A R I A.

- 1 Electionis definitio.
- 2 Electio in quo loco fieri debeat.
- 3 Electionum quatuor forma.
- 4 Electionis per scrutinium forma.
- 5 Eligentium scienter indignum pœna.
- 6 Electionibus princeps, potestas, aut laici non possunt intervenire.
- 7 Electionis per compromissum forma & Compromissariorum scienter eligentium indignum pœna.
- 8 Electionis per inspirationem forma.
- 9 Electionis per compromissum mixtum forma.
- 10 Electionum forma habent locum in electionibus episcoporum, his superiorum, regularium, & principalium Prælatorum, ecclesiarum Collegiatarum.
- 11 Eligendi jus ad quos spectet, & quando absentes ad eam sunt convocandi.
- 12 Eligendi in Episcopum, vel ad regularem ecclesiam, aut Collegiatam, aetas & qualitates.

- 13 Electio in Cathedrali & regulari ecclesiis vacantibus debet fieri intra tres menses, in quibuscu: qu: aliis ecclesiis vel dignitatibus infra sex menses.
- 14 Eligentes tenentur in electionibus Cathedralium, regularium & Collegiarum ecclesiarum eas electo presentare & petere eius consensum.
- 15 Electus consensum electioni adhibere debet intra mensem à presentatione decreti electionis sibi facta vel à die obtenta licentia à superiore suo.
- 16 Elector per electionem jus quaritur.
- 17 Electus si consentire recusat, aut post consensum renunciet, aut moriatur, electores habent integrum tempus ad novam electionem faciendam.
- 18 Electioni se opponens, proponendo aliqua contra electionis formam, aut personas eligentium vel electi, & appellans, quam servare tenetur.
- 19 Electus in concordia valde remotus, cuius confirmatio immediate spectat ad summum Pont. potest administrare, alias administrare non potest.
- 20 Confirmatio electi procedit gradatim.
- 21 Confirmatio qua solemnitate fiat.
- 22 Confirmanti indignum poena.
- 23 Confirmationem petere tenetur electus intra tres menses post praestitum electioni consensum.
- 24 In confirmationibus Cathedralium & regularium ecclesiarum qua ex immediata subiectione vel appellatione, habent peti à Papa est servandum c. cupientes, hoc tit. in 6.
- 25 Electionem ex defectu forma quam possint impugnare.
- 26 Contra electi personam, quam possunt opponere, ac poena non probantium objecta.
- 27 Confirmatio tribuit jus administrationis temporalium, & eorum qua sunt jurisdictionis & dignitatis episcopalis.
- 28 Abbas electus & confirmatus ante benedictionem acquirit nomen Abbatis, & beneficia eius vacant.
- 29 Confirmatus tenetur ad consecrationem intra tres menses recipendam, & quomodo fiat consecratio.
- 30 Consecratio tribuit potestatem eorum qua pertinent ad ordinem Episcopalem.
- 31 Electi in Episcopum beneficia vacant per confirmationem adaptionem possessionis, & consecrationem.
32. Consecrationis manus negligentium suscipere poena.
- 33 Abbatibus non est praefixum certum tempus ad petendam benedictionem.
- 34 Abbati presbytero impartienda est tantum benedictio & requirit manus impositionem Episcopalem.
- 35 Episcopi & Abbates à summo Pontifice confirmati à quo recipiant consecrationem & benedictionem.
- 36 Abbatissa seu priorissa electio in monasteriis monialium quando fiat, & quando electa possit administrare.
- 37 Abbatissa intra annum à sua confirmationis tempore computandum, debet benedictionem suscipere.
- 38 Abbatissa benedicta potestas.
- 39 Summi Pontificis electio quomodo fiat.
- 40 Imperatoris electio, confirmatio, & consecratio, quomodo fiat.

DICTUM est de postulatione, per quam providetur ecclesiae, per viam gratiae, nunc subiicit de electione, quae veri innititur, & electi potestate, quia electo jus quaritur, & debetur ei confirmatio. Pan. post gloss. in c. pen. numero quarto, de postul. Prel. & ibi Io. Andr. & Can. gl. in rub. de postul. prelat. in 6. Electio verbale nomen est, duplicem habens significationem, activam, & passivam, l. 2. &

1. 2. & ibi gl. fin. Bart. & DD. ff. de duobus reis. & c. & sub hac rubrica tractatur de his qui possunt eligere, de his qui eligi possunt, de formis electionis, tempore eligendi. Electio ¶ est libera, c. cum terra hoc tit. alicujus ad dignitatem canonicè facta vocatio: gl. in rub. de postul. pral. in 6. Pan. in rub. de postul. pral. & ibi Can. debet fieri post obitum prælati, c. bona memoria el. 2. & ibi toan. And. n. 17. hoc tit. c. obventibus 63. dist. c. episcopo el. 1. in fine 6. quest. 1. gl. 1. in c. postquam 50. dist. & de honestate, tempore prædefuncti prælati, tradito sepulturæ, c. bona mem. el. 2. & ibi gl. in verbo tractatur & Pan. n. II. c. nullius el. 2. 79. dist. & ibidem Archid. & Gemin. in ¶ loco consueto, in ecclesia, c. quod sicut in princ. hoc tit. Franc. Marc. quest. 97. p. 1. in choro, c. cum nobis olim hoc tit. vel in capitulo, si commodè fieri potest, alias ubi meliùs se obrulerit facultas: d. c. cum terra, & ibi gl. in verbo in quo & c. quod sicut & ibi gl. in verbo constitutione hoc tit. c. in nomine Domini 28. dist. & ubi est discordia de loco, standum est majori parti, Imol. in c. cum nobis sub numero quarto, & Can. hoc tit. per aliquem ex infra

3 scriptis modis ¶ per scrutinium per compromissum, per insperationem, c. quia propter hoc tit. item per compromissum mixtum: c. cum expediat hoc tit. in 6. qui contra præscriptas formas eligere attentaverint, eligendi ea vice potestate privantur, non ipso jure, sed per sententiam, d. c. quia propter in fin. princ. c. humana & ibi gl. fin. hoc tit. c. quanquam hoc tit. in 6. quæ in cathedrali ecclesiâ ad summum pontificem devolvitur, in regulari & inferioribus ecclesiis ad proximum superiorem, d. c. quanquam & ibi gl. in verbo cathedrali quam ibi approbant Franc. in fine num. primi Gemin. & Anchar. in ult. not. c. quia propter c. humana & ibi gl. fin. & Can. hoc tit. Dicitur ¶ fieri per scrutinium, quando vocatis per unicam requisitionem, seu monitionem, Petr. de basio in di-

rect. elect. part. 3. c. xi. numero quarto. gl. in c. si episcopus in verbo præceptione dist. 18. Pan. in c. cum nobis num. 10. hoc tit. in fin. & præsentibus omnibus, qui debent, volunt, & possunt commode interesse, (nam si ad electionem vocati sint non vocandi, valet electio eis non expectatis; c. cum inter el. 3. hoc tit. nec licet alicui de canonicis præsentibus recedere, si tunc aliquem canonicum absentem expectarent aliquot diebus; nisi electio foret ad alium terminum prorogata: Innoc. in c. consuluit post n. 3. de off. deleg. & ibi Host. n. 5.) & collegialiter, statuto die, c. cum in veteri hoc tit. in unum congregatis, c. in genesi hoc tit. gloss. in c. primo in verbo tractatus de reb. eccles. alien. in 6. licet non sint duæ partes vocandum, Pan. in c. in causis n. 9. hoc tit. cont. Bart. & legistas Pan. in c. cum nobis in 3. not. hoc tit. Innoc. in c. ecclesia 2. hoc tit. d. quod circa & ibi gloss. pen. in fine & ibi Can. hoc tit. quia citati non comparentes in termino præfinito se fecerunt alienos ab actu electionis, & non computantur in numero; c. cum nobis c. quod sicut & d. c. ecclesia 20. hoc tit. per collegium scrutatores assumuntur, tres de collegio eligentium, fide digni qui vota exquirunt secreto, & singulariter, c. quia propter hoc tit. c. si quis iusto §. fin. hoc tit. in 6. cunctorum etiam scrutatorum (si unus ex præsentibus non scrutaretur, electio esset nulla) vocaque exquisita redigunt, in scriptis publicis aut privatis, eaque in communi seu in præsentia capituli mox publicant: factâ publicatione electores variare non possunt: c. publicato hoc tit. & statim, si plures sint electi, fit collatio numeri, zeli, & meriti, nullo actu extraneo intermixto, c. humana hoc tit. c. in genesi §. 1. hoc tit. quam statim sequitur, non obstante appellatione alicujus, quæ locum non habet publicato scrutinio, cum mutare nequeat voluntatem: gloss. in c. ecclesia vestra primo in verb. appellationem hoc tit.

& ibi *Can. communis electio, c. publicato hoc tit.* per eum qui habet primam vocem, vel cui capitulum hoc commiserit vel per quemlibet sine mandato Capituli, quia tacendo videtur habere ratum, *Pan. in d. c. quia propter num. 11. & Can. spec. tit. de elect. §. primo sub numero 20, nomine capituli, & per verba singularis numeri, c. sicut & ibi gloss. in verbo per unum & verb. compromissi hoc tit. in c. communiter & publicè, d. c. in genesi nullo actu extraneo intermedio, c. cum post hoc tit. de illo in quem major, & sanior pars, totius capituli, non comparatione partium minorum, d. c. in genesi c. ecclesia 1. & 2. hoc tit. Franc. Marc. quest. 922. lib. 1. consensit: c. coram hoc tit. solemniterque publicatur, cleto & populo: c. cam inter 3. hoc tit. super facta electione fit decretum continens formam, seriem & processum electionis, nomina eligentium & electi & subscriptiones eligentium singulares, c. innotuit & ibi post gloss. in ver. decreto *Can. hoc tit. c. episcopus & ibi gloss. fin. 61. dist.* scriptum manu publica vel privata, l. scripturas *C. qui potiores in pign. hab. c. quoniam contra de probat. sigillatum sigillo Capituli vel alio authentico, c. primo de fid. instrument. & ibi post gloss. Can. gloss. in d. c. innotuit in verb. decreto.* atque ordo prædictorum omnium successive servandus est, prout est enumeratus: *Pan. post Ioann. And. & gloss. in verbo sanior in c. quia propter, num. 12. & seqq. hoc tit. qui ponunt 18. requisita in scrutinio Bald. in l. 1. num. 60. C. qui admitti & c. & si contra factum fuerit, aliquandò est electio irrita, c. ecclesia vestra 1. & ibi gloss. in verbo processus c. in genesi hoc tit. aliquandò est irritanda. c. cum post petitam c. cumana hoc tit. Franc. Marc. quest. 1338. p. 1. Boer. ad Guid. mend. de non prel. elect. c. 22. de forma scrutini in verbo irrita.* Ex prædictis quædam sunt, quæ præcedunt formam, ut vocatio*

Summa in Decretales.

absentium, assignatio diei ad electionem, expectatio absentium, vel suorum procuratorum, & talia omissa faciunt electionem irritandam, non irritam, c. quod sicut §. si autem hoc tit. c. ecclesia el. 2. §. denique statutum hoc tit. *Abb. antiq. in d. c. quia propter col. 6. vers. & ad hoc sciendum nota. & c.* quia non sunt de forma substantiali, sed de iustitiâ electionis: contemptus enim aliquorum non inducit nullitatem electionis, sed retractatur electio, non vocatis ante confirmationem, *Anch. in c. continebatur numero quinto, de his quæ sunt à prel. & ibi Ioan. And. in fine vel ex aliorum opinione etiam post confirmationem, & consecrationem, Pan. in c. quod sicut §. super eo numero tertio, & 15. hoc tit. ubi latius distinguit. prosequentibus contemptum, c. quod sicut hoc tit. in fine princ. & ibi gloss. in verbo consentire Pan. in c. bon. memoria el. 2. n. 5. & 6. de post. prel. c. bona mem. 2. & c. ecclesia 2. hoc tit. Successor in canonicatu non agit de contemptu prædecessoris, de quo successor in prælaturâ agit, quia succedit in onere & honore; canonicus vero non habet successorem, nisi forsan in præbenda. gloss. in d. c. quod sicut in verbo consentire in fin. *Pan. n. 10. & Can.* Quædam sunt præter formam, scilicet, quod sunt tres, vel plures, aut pauciores scrutatores, c. cum dilecti hoc tit. gl. in d. c. quia propter in verbo c. sanior vers. quæ tristantum *Franc. Marc. quest. 1199. p. 1.* quod sint de collegio, vel extra collegium, c. obeuntibus 63. dist. c. ne pro defectu in fine hoc tit. *Franc. Marc. quest. 1199. cum duabus seqq. p. 1. Boer. ad Guid. mandag. de elect. nov. prel. c. 22. de forma scrutini in verbo aliqui & Guid. mandag. in c. seqq. 23. qualiter scrutatores & quales sint ad faciendum scrutinium assumendi circa finem & ibi Boer. in verbo factum fuerit & verbo irritari.* quod ab absente super suo impedimento iuramentum sit præstandum, d. c. quia propter*

E

S. illud.

§ illud. quæ & similia omiſſa, nec nullam nec annullandam faciunt electionem, *Abb. antiq. in d. c. quia propter col. 6. vers. item quadam sunt præter formam.* De formâ sive substantiâ electionis sunt, ut scilicet & sigillatim inquisitio fiat, publicatio, in communi colatio, & communis electio, incōtinenti nullo actu contrario intermissio, unum post aliud faciēdo, scriptura votorum cuiuslibet, *c. cum post petiam c. cum ana in fine cap. in genesi hoc tit. gl. in c. ecclesia vestra 1. in verbo processus hoc tit. gloss. 1. in c. 1. 63. dist. ut si quisquam velit mutare, & scriptum obviet. c. quia propter cap. publicato hoc tit. gloss. in cap. ecclesia vestra primo in verbo appellationem hoc tit. c. saluberrimum prima quasi. 7. c. omnes fœmina 27. quasi. 1. c. vidu 20. quasi. 1. & hæc si omiſſa fuerint, faciunt electionem irritam, ipso iure. *c. cum ana c. ecclesia vestra el. 2. hoc tit. Quædam sunt quæ subsequuntur formam, ut publicatio clero & populo faciēda, alias electio esset clandestina, d. c. quia propter §. fin. *Carc. de benef. p. 6. c. 4. num. 8. & 7. decretum super facta electione, l. cum res C. de probat. Ioan. Andr. in d. c. innotuit nu. 22. de elect. gloss. fin. in fin. in c. Epis 61. dist. item deportatio. c. ecclesia vestra 1. circa fin. hoc tit. & illa si omiſſa fuerint, nec nullam, nec annullandam faciunt electionem. c. ut nostrum & ibi gloss. in verbo occulta ut ecclesiast. benef. sine diminut. conf. & Can. c. ecclesia el. secundo vers. denique statutum hoc tit. *Abb. antiq. in d. c. quia propter col. 6. vers. quadam sunt quæ subsequuntur.* De formâ scrutini, capitulum potest habere recursum ad aliam formam, ante publicationem scrutini, *c. cum inter c. publicato hoc tit. *Abb. antiq. in d. c. quia propter col. 6. in fin.* Et licet Pan. in d. c. quia propter, ponat & explicet substantia- lia scrutini decem & octo, & illis plura addat Zab. ibidem in 45. quasi. 10. And. num. 28. Anchar. col. 3. vers. ulterius citâ hoc****

quæritur, Host. ibidem nu. 42. & seqq. quatuordecim requisita, Petrus de Baſilio in d. res. elect. cap. 21. & seqq. ponat decem & octo part. 3. & omnes dicant tutius esse omnia observare, & de multis controversari, an sint de substantiâ electionis, tamen in Germaniâ, antiquitatis tenacissima opinio. *Abb. antiqui & glossæ, longo usu & inveterata consuetudine videtur approbata, ac etiam in Gallia: Franc. Marc. questio. 1327. p. 1. ponit tria requisita quæ dicit esse de speciali forma, & in fine addit tria alia ex prag. sanctione idem decis. 50 p. 2. numero quarto dicens, quod triplex datur electio canonica Guil. mandag. de elect. nov. p. 1. c. 22. de forma scrutini ponit sex substantia- lia Bald. in d. c. quia propter num. 29. Butr. num. 35. Innoc. numero primo. Eligentes & scienter indignum ipso iure privantur potestate eligendi, in electione, quæ prima vice, non secunda, aut tertia; occurrit faciēda: *c. cum vintoniensis hoc tit. & ibi gloss. & Can. quæ in cathedrali ad Romanum Pontificem, devolvitur, in regulari ac in aliis inferioribus ecclesiis, ad proximum superiorem: c. quanquam hoc tit. in 6. gloss. fin. in c. cum ana hoc tit. & in electionibus episcoporum, & superiorum, per tene- nium ab ecclesiasticis beneficiis obtentis, in illâ ecclesiâ, ad quam fuit facta electio, non autem ab officiis sunt suspensi: c. cum in cunctis §. fin. hoc tit. c. scriptum est in fine & c. congregato & ibi gloss. fin. hoc tit. & interim ad aliquam dignitatem, sive beneficium in eadem, secus in alia ecclesia, eligi, aut assumi non possunt: c. per inquisitionem hoc tit. & ibi Pan. num. 8. in inferioribus dignitatibus pœniuntur pœnâ arbitrariâ, c. si compromissarius vers. huiusmodi hoc tit. in 6. Pan. in d. c. per inquisitionem numero 8. c. quanquam & ibi gl. in verbo secus hoc tit. in 6. Si aliqui scienter eligunt indignum, potestas eligendi recidit ad alios, licet pauciores, qui non deliquerunt: quo-**

rum electio de digno est confirmanda: *c. congregato hoc tit. c. dudum el. i. hoc tit. & ibi Pan. numero 10. & seqq. c. 2. de poss. prel.* Si evidenter appareat primò factam electionem esse ipso jure nullam, ut puta de manifesto ineligiblei, *c. venerabilem c. vintoniensis hoc tit.* aut à suspensis, vel de suspensio, aut ab excommunicatis, vel de excommunicato celebratam, *c. cum dilectus de consuetud. c. constitutus de Appellat.* quia prima non præstat impedimentum secundæ, *c. non præstat. de Regu. lur. in 6.* Si pauciores ipsi postea reperito inter eos tractatu & scrutinio scienter eligunt indignum, fit devolutio perinde, ac si omnes ab initio deliquissent, in cathedralibus ad summum Pontificem, in inferioribus dignitatibus ad præsentant totum collegium: *c. quanquam hoc tit. in 6. & ibi Can. post gl. pen. & sin. vide gl. mag. in c. auditis in verbo irritandam hoc tit. & ibi Pan. numero nono Anchar. sub numero 3. & Can. qui ibidem docent quam electio prævaleat quando plures electiones concurrunt factæ ab eisdem vel diversis in continenti vel successive. Quod si ignoranter eligunt indignum, tunc ad eos redit electio, & à die cassationis, tempus integrum habent: *c. si electio hoc tit. in 6.* Scienter in electionibus, nominantes indignum, propter suffragium in scrutinio præstitum, nequaquam eligendi potestate privantur, nisi adeò in eo perstiterint, quod ex eorum votis, communis electio sublequatur. *c. perpetuo hoc tit. in 6.* quod si dubitari contingat de effectu & validitate factæ electionis secunda ex intervallo facta electio, prima non cassata non valet, *c. consideravimus, c. auditis hoc tit.* cæterum si in concursu & quasi contextu fiant duæ electiones non habent locum proximè præallegati Decretales sed fit collatio numerizeli, & meriti ut illa quæ eis collatis*

inventia fuerit à majori, & saniori parte capituli celebrata, alteri præferatur, *c. dudum i. c. in Genesi hoc tit. Franc. Marc. quasi. 924. numero 12. & 13.* Electionibus, princeps, potestas aut laici non possunt intervenire, nec eorum, aut Patriarchæ, vel Archiepiscopi consensus, requirendus est, super futura electione certæ personæ, reprobato contrario abusu, *c. cum terra c. quod sicut hoc tit. c. quisquis hoc tit. 63. dist. in summa & c. 1. 2. & 3.* Etenim non potest laicus de consuetudine, etiam maximi temporis, de cujus initio non extat memoria, acquirere jus eligendi, etiam ut coeligat cum canonicis, sed tantum ex privilegio, seu indulgentia sedis apostolicæ: *c. massana hoc tit. Pan. in d. c. quisquis sub numero 3.* Electiones hujusmodi factæ per abusum sæcularis potestatis, sunt ipso jure nullæ, eligentes ab officiis, & beneficiis per triennium penitus, per sententiam suspenduntur, & eligendi tunc sunt potestate privati: unde si in illo triennio, quo sunt suspensi, iterum vacaret, non possunt eligere: consentientes vero electioni de se factæ, commodo electionis carent, & ipso jure sunt ineligiblees, non ad canonicatus, & inferiora beneficia, vel ad ecclesias curatas, sed ad aliquam dignitatem, *d. c. quisquis & ibi gloss. & Pan. num. 2. & 3. & Can. nisi per metum contulerint, Bald. in d. c. quisquis numero 3.* aut cum eis potestatem fuerit dispensatum: *gloss. in d. c. quisquis in verbo fiat.* item communionem privantur, & si perstiterint, à ministerio ecclesiastico & ordine deponuntur, *c. præterea de jurepat. c. constitutiones 16. quasi. 7.* denegatur eis uti episcopis & prælatis audientia, interdicta est eis, ipso jure, gratia S. Patri, *Felin. in c. veniens numero primo de prescript.* Et ingressus ecclesiæ, quousque locum resipiscendo desererint, tam in superioribus,

quam in inferioribus dignitatibus: *c. si quis deinceps 15. quest. 7.* que iura in Germania, per speciale concordatum initum, inter Calixtum Papam secundum, & sedem apostolicam, & Henricum quartum imperatorem, & imperium, sunt recepta anno 1122. ut testantur Nauclerus Card. Baronius, qui dicit, vidisse originale sigillatum sigillo auro dicti imperatoris, & alii in vita Calixti. Jus canonicum non prohibet, quin Regis, qui pro tempore fuerit, post electionem libere factam, requiratur consensus, ut in futurum, nō possit opponere contra electum, maximè si dubitet, de prodicione patriæ, aut revelatione suorum consiliorum: *c. cum inter el. 2. c. cum terra & ibi Pan. num. secundo c. quod sicut hoc tit. Pan. in c. super his numero 13. & ibi Felix. numero octava de accus. c. cum longe & c. seqq. 63. dist.*

7 Per \dagger compromissum fit, quando uni, *c. si compromissarius hoc tit. in 6. c. post translationem de renun.* vel pluribus idoneis viris religiosis, etiam aliis, qui non sunt de capitulo, (jus eligendi in collegiata ecclesia, non cadit in laicum, *c. sacrosancta c. massana hoc tit. c. quod sicut & ibi gloss. in verbo impedire hoc tit.*) de communitotius capituli consensu nemine discrepante eligendi potestas, sub certa forma, *c. cum in veteri hoc tit. c. si compromissarius & ibi gloss. in verbo. transtulerunt hoc tit. in 6.* committitur, constituendo eos, nudos ministros capituli, aut donando eis jus eligendi pro illa vice qui vice omnium ecclesiæ iudicata provideant de pastore: unius contradictio, impedit compromissum, quia interest singulorum, ne priventur sua voce: Dictique compromissarii possunt eligere unum ex seipsis, non solum, quando eis hoc expresse conceditur, *c. cum in iure hoc tit. c. fin. de sortil. g.* sed etiam quando simpliciter data eis fuit potestas eligendi, *Pan. d. c. cum in iure*

numero quarto, & non tenentur servare aliquam formam in electione, per eos faciendam, *d. c. quia propter d. vel saltem hoc tit. que dicitur indicat formam, compromissi esse subsidiariam & ibi gloss. Pan. & DD.* nisi quod per unum pronuntianda est communis electio, per verba singularis numeri. Si plures sint compromissarii, *c. sicut & ibi gloss. in verbo compromissi hoc tit. in 6.* & si capitulum, dederit potestatem commissariis, intendens eis tacere gratiam, non potest, etiam re integra revocare, cum sit quedam donatio: *l. si de donat. l. si donationis C. de donat.* si simpliciter intendebat negotium provisionis expedire, re integra, revocare potest, ad instar mandati, secus si res non sit integra, *c. in causis & ibi gloss. in verbo cum res non esset Ioan. Andr. nu. 34. & 38. Pan. numero 11. & 12. hoc tit.* licet in profanis etiam re non integra admittatur, revocatio mandati, soluto interesse: *l. si pecuniam ff. de cond. caus. dat. quia spiritualia non recipiunt veram æstimationem. c. coram & ibi gloss. in verbo absque literis de offic. & potest. deleg.* Compromissario etiam si sit donatus, *Franc. post Ioan. Andr. in c. si compromissarius post num. 3. vers. & dicit hic Ioan. Andr. hoc tit. n. 6.* intra tempus à iure statutum, eligere prætermittente, ad superiore proximum devolvitur potestas providendi, sibi que impudent compromittentes: *c. si compromissarius, in princ. hoc tit. num. 6.* si eligat indignum, sive scienter sive ignoranter, cum suo functus sit officio, etiam si sint plures compromissarii, & major pars scienter eligat indignum, licet minor pars eligat dignum, *Ioan. Andr. in c. si compromissarius numero primo hoc tit. in 6. & Gemin. numero quarto. Butr. numero tertio,* potestas eligendi libere revertitur, ad compromittentes; nisi ipsi scienter electionem talem ratam habuerint: idem obtinet, cum eligit idoneum, qui renuit consentire, *d. c. si compromissarius*

rius

riu. §. 1. hoc tit. in 6. Compromissarius scienter indignum eligens, in electione episcoporum & superiorum ipsorum à beneficiis ecclesiasticis, quæ in illa obtinet ecclesia, quam taliter eligendo, noscitur offendisse, triennio suspenditur ipso jure: c. si compromissarius hoc tit. in 6. & Can. excepto episcopo, si adeligendum fuit compromissarius, sic peccante; cum de jure nullam suspensionis pœnam incurrat, nisi de ipso expressa mentio habeatur: d. c. si compromissarius. §. hujusmodi. in electione ad regulares, & inferiores dignitates punitur, pœna arbitraria: c. quamquam & ibi gloss. pen. & fin. hoc tit. in 6. Can. in d. 8. c. si compromissarius. Per 7 inspirationem fieri dicitur, quando electores nullo precedente tractatu, sine aliquo vitio, quasi divini spiritus impulsu, unanimiter simul omnes (uno enim contrahente, non valeret ista electio) in unum consentiunt, & nominant: d. c. quia propter in princ. vers. pen. hoc tit.

9 Per compromissum 7 mixtum sive determinatum fieri dicitur, quando compromittitur compromissariis, ut inquisitis secreto, & sigillatim omnium voluntatibus illum eligant, in quem major & sanior pars capituli consenserit, c. cum expediat hoc tit. in 6. c. cum dilectus §. verum B hoc tit. secus si diceretur, in quem major pars numero consenserit: c. si cui hoc tit. in 6. & ibi Archid. Ioan. Andr. &

10 Can. ista 7 forma locum habent in electionibus episcoporum, & his superiorum, & regularium, c. ne pro defectu hoc tit. c. cupientes in princ. hoc tit. in 6. etiam priorum, quando prioratus est principalis prælatura, in ecclesia regulari collegiata, Pan. in el. univ. numero 5. de suppl. negl. prat. c. 2. §. fin. de statu monach. & aliorum principalium prælatorum ecclesiarum collegiarum qui habent generalem jurisdictionem in collegiatis ecclesiis, gloss.

in d. c. quia propter in verbo ecclesiu iudicatu & ibi Pan. & Can. Franc. Marc. quest. 1366. p. 1. Rot. decis. 5 & 6. hoc tit. in nov. Episcopi sunt proprie spor. si ecclesiarum, c. sicut c. siro de bis 7. quest. 1. Pan. in c. dudum el. 2. num. 33. de elect. Franc. Marc. decis. 1366. Et prælati regularium, aut collegiarum, ecclesiarum, quasi sponsi appellantur. c. sicut in una unaquaquez. quest. 2. Pan. in d. c. dudum. Concilium Tridentinum in electione superiorum regularium, quorumcunque abbatum temporalium (secus ergo si sint perpetui) & aliorum officialium, ac generalium, & abbatissarum, quo omnia sine ulla fraude fiant, præcipit, omnes supra dictos eligi debere, per vota secreta, ita ut singulorum eligentium nomina nunquam publicentur: nec in posterum liceat, provinciales, aut abbates, priores, aut alios quoscunque titulares ad effectum electionis faciendæ constituere, aut voces & suffragia absentium supplere, alias electio irrita est, & is, qui se in titularem creare permiserit, si habilis existit, ad omnia officia obtinenda: & si contra prædicta facultates in posterum concedantur, tanquam subreptitiæ habeantur: c. in electione sess. 25. de regul. & nominal. Dicta forma non habent locum in electionibus Canonicorum, & in aliis dignitatibus seu personatibus ecclesiarum, etiam cathedralium, aut in iis qui præfunt alicui ordini ut Generali ordinis minorum quia per illorum obitum ecclesiæ non remanent viduata: & non deficit superior, qui potest difficultatibus occurrentibus providere: c. ubi periculum in princ. hoc tit. in 6. c. licet in fine hoc tit. c. cupientes in princ. & ibi gloss. in verb. regularium Franc. & Can. gloss. in c. si cui in verb. Concilium & ibi Can. hoc tit. in 6. Franc. Marc. quest. 926. lib. 1. in quibus sufficiunt singulares consensus, illorum de capitulo, præstiti in communi id est collegialiter, in

ter, in ipso capitulo; & electus à majori & taniori parte capituli habet jus, gloss in d. c. quia propter in verbo ecclesis viduatus & ibi Pan. post num. 7. vers. circa istam partem, & n. 8. & 9. & Can. communiter gloss. 1. in c. sicut hoc tit. in 6. & ibi Can. Pertinet † jus eligendi ad capitulum viduatæ ecclesiæ, c. 1. c. cum inter el. 3. c. cum causam & c. congregato hoc tit. c. cum olim in fin. de re iud. c. sciant & ibi gloss. hoc tit. in 6. c. cum terra § statuentes hoc tit. nempe canonicos, religiosos, conventuales in sacris ordinibus, non quando vacat ecclesia, sed tempore electionis faciendæ, c. cum inter R. in fine de elect. c. apostolica de except. gloss. in clem. 2. in verb. constitutus de atat. & qual. & c. Can. constitutos; Clem. ut ii de atat. & qualit. jus enim dandæ vocis dependet ab ordine, & beneficio. late Felin. in c. apostolica sub num. 16. vers. dum autem dicitur de except. & ibi Can. & non ad priores, & monachos prioratum à majori monasterio dependentium, nisi talis sit consuetudo: c. 1. § fin. & ibi gloss. in verbo dependere, de privileg. in 6. & Can. clem. 1. §. ceterum vers. sane de stat. monach. & ibi gl. in verbo consuetudine, quia deputati ad prioratus, mutant domicilium, c. 3. §. fin. de temp. ordin. & c. in 6. Archid. in c. statutum sub num. 7. de rescript. in 6. quando prioratus ad quos missi sunt habent electionem sui superioris, vel quando saltem habent bona discreta à bonis majoris monasterii, Ioan. Andr. in c. fin. num. 3. de eleg. domib. Zab. in c. fin. vers. quam si quis fecit de relig. dom. & ibi Butr. num. 4. & Canon. Quod si nullus de capitulo sit in sacris, & eminet electio Prælati faciendæ, superior, qui habet uti jure devoluto, ut pænæ devolutionis locus sit, habebit necesse usque ad terminum iuris capitulum expectare, arg. c. commissa de elect. in 6. c. ne pro defectu de elect. c. 2. de concess. præb. Zab. in clem. 2. post gloss. num. 20. & Can. de atat. & qual. Quod si aliqui Canonici

sint in sacris, aut unus solus sit in sacris, tunc ipsi sunt capitulum, canonicum non constitutum in sacris, in proximis temporibus ordinari volentem, quæ tempora incidunt intra terminum juris ad eligendum, etiam si hoc petat, non tenentur expectare, c. 2. primo resp. ne sede vacante in 6. Zab. in clem. 2. numero 18. post gloss. & Can. de atat. & qualit. Sufficit probare eligentes, tempore electionis fuisse in quasi possessione eligendi, licet non probetur, quod proprietas juris eligendi ad illos pertineret, c. querelam c. in genesi vers. nec præmiss. hoc tit. Innoc. in c. cum venissent de restit. in integr. Abentes, qui fuerint in provincia, sunt convocandi, c. coram & ibi gl. c. in genesi c. cum inter secundo & ibi gloss. in verbo remoti hoc tit. quando sine periculo vocari possunt, c. quod sicut hoc tit. quia in electionibus plus conluevit contemptus unius obesse, quam multorum contradictio in præsentem: c. bon. mem. el. 2. c. quod sunt & c. venerabilem hoc tit. Non possunt per litteras aut scedulam inclusam aperientem in scrutinio, votum suum exprimere, c. si quis iusto §. fin. hoc tit. in 6. & ibi gl. in verbo votum suum & Can. coram volente capitulo: Franc. in d. c. si quis iusto §. fin. sub numero 3. Sed si iusto impedimento detenti, venire non possint, super quo, si opus fuerit, suo juramento fidem faciant, & sint abentes in eo loco, de quo debeant advocari, c. quia propter §. illud hoc tit. possunt ne dum uni, sed etiam pluribus de collegio, non extraneo, capitulo nolente, d. c. si quis iusto §. fin. cum clausula in solidum, & non aliter, & potestate jurandi in animam suam, quod tali impedimento sint detenti, gl. in d. c. si quis iusto in verbo detentus, vices suas committere; & erit pluribus constitutis procuratoribus, melior conditio occupantis; in concursu is præferetur, quem capitulum, vel major pars elegerit, vel primo loco nominatus

minatus in mandato. Qui si simpliciter fuit constitutus & unum suo, & alium Domini sui nomine, in scrutinio duxerit nominandum, nihil agit; quia qua conscientia tenetur eligere meliorem suo nomine, eadem ratione tenetur ad idem, nomine sui Domini: *c. sicut non suo 46. dist. & ibi gl. c. quod alicui de reg. iur. in 6. potest substituere, & compromittere, d. c. si quis iusto §. porro & ibi gl. in verbo decreta Anchar. post numer. 6. vers. quart. nisi de certa persona eligenda, Dominus sibi dederit mandatum, d. c. si quis iusto §. porro & ibi gl. Mag. in verbo decreta & Can. tunc enim in illam, ejus, & aliam suo nomine licet poterit contentire, & compromittere non poterit; quia sola scrutini forma sibi videtur de mandata, Archid. post gl. in d. c. si quis iusto in verbo decreta arg. l. licet §. si servus ff. de peculio. Electio non est nulla ex eo, quod electoribus admixta fuerit persona ecclesiastica extranea, quum imo ea acquirit jus eligendi: *c. cum ecclesia sutrina de caus. poss. §. & propriis. aut non constituto in sacro ordine, Zab. in clem. 2. numero 16 de ar. & qualit.* In † eligendo in episcopum requiruntur infra scriptæ qualitates, ten. pote. electionis faciendæ, *c. dudum el. 1. & el. 2. de elect. gloss. in clem. 2. in verb. constitutus & ibi Can. de ar. & qualit. anni completi triginta. c. cum in cunctis hoc tit. c. ad cathedralium sess. 7. & c. 2. sess. 22. sacer ordo, c. de multo de ar. & qualit. & ex decreto Concilii Tridentini, debet antea esse in sacro ordine, saltem sex mensium spatio, constitutus, d. c. 2. sess. 22. pura voluntas, c. fin. de postul. Pralat. & morum gravitas, d. c. cum in cunctis & dec. 2. sess. 22. c. qui Episcopus dist. 23. c. ad cathedralem sess. 7. sapientia, c. omnes dist. 38. c. pen. & fin. de ar. & qualit. & ord. pres. dist. 39. in summa & c. 1. d. c. 2. sess. 22. §. scientia, sponsa parentis, c. innotuit hoc tit. c. 2. sess. 22. c. 1. sess. 24. concurrentes fama, c. omnipotens de accus. c. laici 33. dist.**

decus hoc dant pontificale: in dignitatibus inferioribus determinata est ætas viginquinque annorum, sufficitque annum ultimum attingere: *c. cum in cunctis §. inferiora h. tit. c. inferiora sess. 7.* Non professus expresse, ad regimen ecclesiæ regularis, eligi non potest, consuetudine in contrarium non obstante, *c. nullus hoc tit. in 6. c. presb. 16. quast. 1. & ibi gl. Mag. c. in nova 16. quast. 7. & ibi gl. fin. præterquam ad dignitatem episcopalem, in regularibus, & sæcularibus ecclesiis, d. c. nullus in fine d. 1. hoc tit. in fine & ibi gl. fin.* Religiosis non potest eligi in abbatem, alterius religionis, habitus, vel coloris, si color est de substantia habitus; si secus ad id fuerit, eo ipso irritum est, & inane: *d. clem. in princ. & ibi gl. in verb. religionis & in verbo habitus & Can. in abbate alterius monasterii ejusdem ordinis, eligi potest. c. nullus relig. & ibi post gl. Can. de el. in 6.* In abbatisa, & præposita, requiruntur ut sit expresse professa, non minor quadraginta annis, & quæ octo annis, post professionem laudabiliter vixerit: quod si his qualitatibus non reperiatur, in eodem monasterio, ex alio ejusdem ordinis eligi potest: si hoc etiam incommodum superiori, qui electioni præest, videatur, ex iis, quæ in eodem monasterio annum trigessimum exulerint, & quinque saltem annis post professionem recte vixerint, episcopo, vel alio superiore consentiente, eligatur: *c. abbatissa de reg. sess. 25. in quo corrigitur c. indemnitatibus in princ. requirens ætatem triginta annorum, de ele. in 6.* Qui contra certam & nominatam personam, ne ab alio eligatur, ad sedem apostolicam, antequam fiat electio, appellat, debet per omnia observare formam c. ut circa, hoc tit. in 6. alioquin pænæ ejusdem subiacet, *c. qui contra h. tit. in 6.* Non est electio faciendæ de aliena ecclesiâ, quamdiu repetitur idoneus in eadem, & is qui est de gremio ecclesiæ, cui-

cuicumque venit præferendus, c. abbas el. 2. 18. *quæst. 2. c. cum inter el. 3. hoc tit. & ibi gloss. magn. in verbo etiam & Can. c. primo & ibi gloss. in verbo singulorum 85. dist. c. nullius 61. dist. & ibi gloss. in verbo unitatis Myns. obs. 30. cent. 4. & inter eos qui sunt de gremio, major ordine, c. metropolitano 63. dist. & ibi gl. in verbo ex presbyteris c. statuiimus 61. dist. & ibi gl. in verbo nov. c. fin. & ibi gloss. fin. 63. dist. de honestate non de necessitate quia electio undecunque facta valet. d. c. cum inter el. 3. coram nobis c. in causis c. ne pro defectu & ibi gloss. fin. hoc tit. Electus petens confirmationem probare debet se esse idoneum, alias non obtinebit c. cum nobis & ibi Imol. in sine num. 5. hoc tit. c. si forte & ibi gloss. in verbo scientia hoc tit. in 6. & Can. Ioan. And. in c. infamibus de reg. iur. in 6. Felin. in c. dudum de præscript. ubi ponit reg. & 4. fall.*

33 In † cathedrali & regulari ecclesiis vacantibus, electio debet fieri intra tres mentes utiles, quia non currunt impeditis, c. ne pro defectu hoc tit. c. bene novit. & ibi gloss. ord. & mag. 61. dist. ipso iure, Zab. post gl. in c. ne pro defectu in 6. quæst. hoc tit. per verba textus iusto impedimento cessante Ansh. in 2. quæst. Ioan. And. nu. 8. licet abb. ant. in d. c. ne pro defectu aliter distinguat. nisi possint impedimentum revocare: ideo his, quibus interdicitur, ut absque superioris licentia eligere non præsumant, tempus statutum currit: ex quo in mora fuerint, licentiam huiusmodi postulandi: c. fin. & ibi gloss. fin. hoc tit. cathedralis est episcopalis, regularis, est collegiata quæcunque, ubi sunt clerici, vel conversi viventes sine proprio, & tanquam collegium: idem trimestre statuitur, si ad superiorem abbatem vel quemlibet alium spectet provisio, perpetuæ prælaturæ regularis, cum non occurrat ratio diversitatis: Ioan. And. in c. ne pro defectu numero 60. & Can. hoc tit.

In quibuscunque aliis ecclesiis, vel digni-

tatibus dantur sex mentes, c. 2. de concess. præb. & ibi gl. fin. non à die vacationis, sed à die scientiæ, c. licet de suppl. neglig. prælat. c. quia diversitatem in sine de concess. præb. intra quos, si electio celebrata non fuerit, qui eligere debuerant, eligendi potestate carent ea vice, id est prima electione, sive in eadem, sive in alia vacatione facienda, Pan. in c. cum vintonien. num. 3. 9. & 11. hoc tit. iplo facto, ex juris dispositione, nec requiritur sententia: d. c. ne pro defectu & ibi Pan. num. 3. hoc tit. c. quanquam hoc tit. in 6. & hi penes quos residet potestas capitularis, possunt privatis communicare potestatem eligendi, quia non profus inhabilitantur, sed solum privantur; quæ privatio cedit in favorem non delinquentium, & ab eis potest remitti, Pan. in d. c. cum vintonien. num. 3. Ex quo inferitur, quod si major pars capituli est negligens, aut dicit se non velle eligere, vel expresse renuntiat, aut in collegio marium non sint constituti in sacris, vel in monasteriis, non sint professi, aut moniti venire contemnat, vel absentes sint in loco, unde vocari non debent, sicut quando scienter eligunt inhabilem, Imol. post gl. in l. quod circa, num. 13. Vital. num. 27. & seqq. Pan. & Can. hoc tit. Petr. de Baisio in directorio elect. p. 3. c. 4. num. 2. in sine qui omnes equiparant dictos casus. Electio à minore parte capituli, vel ab uno facta tenet; maxime in sine termini: Innoc. in c. ne pro defectu sub numer. 2. paulo ante fin. m. vers. & bene dicitur, quia eligere debuerunt & ibi Host. sub num. 6. per c. congregato hoc tit. Mantag. in direct. elect. c. 16. & ibi Boer. sub lit. C. Bell. in c. cum nobis num. 8. Pan. nu. 10. Ioan. And. sub num. 35. Zab. in 7. quæst. Boich. nu. 2. & 13. & Can. hoc tit. §. fin. & ibi gloss. in verbo communiter de suppl. neglig. prælat. quia potestas capituli, devolvitur ad minorem partem, vel unum, non solum propter delictum, c. gratum de postul. præb. c. congregato hoc tit. c. perpetuo

petuo hoc tit. in 6. verum etiam propter negligentiam, voluntatem, & alios casus supra reiatos: c. cum propter & ibi post gl. in verbo qui volunt Pan. numer. 3. 4. & 5. & Can. c. quod sunt hoc tit. c. cum nobis & ibi Butr. num. 7. hoc tit. c. ex eo in princ. & §. in ecclesiis hoc tit. in 6. clem. vt ij qui de at. & qualit. & ibi post gloss. Can. Petr. de Baiffo in direct. elect. p. 3. cap. 4. numer. 2. & c. 6. num. 7. & 10. Franc. Marc. quast. 1036. par. 1. & electio facta à minore parte dicitur concorditer celebrata, per capitulum; quia negligentes, & alii suprascripti non reputantur de capitulo, quoad illum actum, Pan. in d. c. cum nobis num. 4. & in d. clem. quod circa hoc tit. Pan. in c. gratum num. 5. de postul. pral. gl. pen. in l. quod circa prope fin. vers. & in his etiam & Can. hoc tit. c. eccles. l. 2. & ibi gl. in verbo adyicere & Can. eod. tit. & fictione iuris, in minore parte, vel vno, repræsentatur totum capitulum, Pan. in d. c. congregato sub numer. 3. & 4. Pan. in d. c. gratam numer. 5. 8. & 9. post alios à se reiatos de postul. pral. Pan. in c. 1. num. 6. hoc tit. Omnibus vero negligentibus, deuoluitur ad proximum superiorem etiam in cathedralibus & regularibus ecclesiis, qui cum consilio sui capituli, & aliorum, de gremio, vacantis ecclesiæ, vel alterius, si dignus in ea non reperitur, viduatæ ecclesiæ providere tenetur, d. c. ne pro defectu gloss. in c. bon. mem. el. 2. in verbo viduata de postul. pral. c. quanquam & ibi gl. in verbo cathedrali & Can. hoc tit. in 6. Habet iste superior electionem iure deuoluto, & confirmationem iure proprio; unde potest explere vnico actu; nam provisio habet vim electionis & confirmationis; vel si voluerit, poterit prius iure deuoluto eligere, sicut tenebantur electores, & postea iure proprio confirmare. Pan. in d. c. ne pro defectu numero quarto c. si postquam vers. fin. hoc tit. in 6. & ibi Franc. in vlt. not. 10. And. & Can.

Summa in Decretales,

gl. 1. in c. vt circa hoc tit. in 6. gl. in c. cum inter el. 3. in verbo confirmauit hoc tit.

Tenantur ¶ eligentes, in electionibus cathedralium, & regularium ecclesiarum ac principalium dignitatum ecclesiarum Collegiarum electionem ipsam quam citius commode poterunt electo præsentare & petere ipsius consensum sine pænæ adiectione, c. quam sit hoc tit. in 6. & ibi Ioannes Andreas numero primo, Butr. in princ. & numero quarto, in fine c. constituti el. 2. de appell. & in Cathedralibus & regularibus ecclesijs, quarum confirmationes immediata subiectio, vel appellatio deducit ad sedem apostolicam, postquam commode poterunt, infra octo dies eas electo præsentare, & ipsius consensum petere; quod si in eo culpabiles extiterint, electo non fit præiudicium, Monach. in c. quam sit post n. 4. hoc tit. in 6. c. cupientes §. vel si personas hoc tit. in 6. c. si electio & ibi gloss. in verbo aliam recenset tempora quæ dantur in expeditionibus ecclesiarum vacantium hoc tit. in 6. c. quam sit & ibi gloss. in verbo commode hoc tit. in 6. verum ipsi, quoad se de prosecutione processus electionis totaliter excluduntur, & ab omnibus beneficijs suis, quæ in ipsa obtinent, ecclesiæ, de cuius electione agitur, per triennium continuum, ex tunc inchoandum sunt suspensi; ad quæ si intra illud tempus, se propria autoritate, vel alio quæsito colore ingesserint; illis, ipso iure, perpetuo sunt priuati: c. cupientes §. ceterum hoc tit. in 6. c. quam sit hoc tit. in 6. in cæteris electionibus dispositio d. §. ceterum seruari potest, pænâ vero eiusdem §. ceterum restringenda videtur, ad cathedrales & regulares ecclesias, Franc. in d. c. quam sit sub numero secundo, & ibi Gemin. numero quarto, Anchar. in d. §. ceterum. Rot. decis. 3. hoc tit. in nou. & ibi additio numero tertio, tenet. d. c. quam sit, tantum habere locum

F

in

in electis ad cathedrales & regulares ecclesias, & dignitates principales ecclesiarum Collegiarum *Pan. in d. c. quiapropter num. 2. in fine & sub n. 7. vers. circa istam & Cuman.* non ad inferiores dignitates; per quorum prælatorum obitum ecclesiæ non censentur viduata: *gl. 1. in c. quiapropter hoc tit. & ibi. Dd. communiter.* & in earum electionibus proceditur sine aliqua forma & de iure communi solus episcopus, potest, & debet, deferre anulum, alij inferiores prælati non debent deferre anulum, nisi hoc haberent ex privilegio. *Pan. in c. licet numero quinto, de transl. episcop. & c.*

15 Electus ꝑ consensum electioni adhibere debet, intra mensem à præsentatione decreti electionis sibi facta; quem si præstare detulit, ex tunc iure ex electione, quæsito, eo ipso priuatur. *c. quam sit hoc tit. in 6.* Si ea sit electi conditio, ut sine superioris sui licentia, consentire non possit, & electio facta sit concorditer; idem electus, seu electores ipsius, consentiendi licentiam ab eius superiore, cuius imperio se lubiecit, *Gemin. post Archid. in c. si religiosus nu. septimo, hoc tit. in 6. Zab. in el. fin. num. 6 hoc tit.* cum ea celeritate, quam superioris ipsius præsentia vel absentia permiserit, petere & obtinere debent: *d. c. quam sit.* alioquin, si lapsa tempore pro præsentia & absentia superioris moderando, huiusmodi licentiã non obtinuerint, electus ipso iure priuatur, iure ex electione quæsito: & possunt electores ad aliam electionem libere procedere: *d. c. quã sit extrauag. religiosus hoc tit. inter communes.* obrenta licentia à superiore habet mensem integrum ad deliberandum, an velit consentire. *monach. in d. c. quam sit post n. 8.* Consensus non obrenta licentia à religioso præstitus electioni, de se factæ, extra suum monasterium, vel suam ecclesiam ad prælatio-

nem aliquam non valet, etiamsi postea petijt licentiam, & superior eam dedit, *Gemin. in d. c. si religiosus num. 8.* & in pœnam ipsius, electio eo ipso viribus euacuatur. *d. c. si religiosus hoc tit. in 6.* Solique superiores, suis irrequisitis conuentibus, electis consentiendi & trañeandi liberam dant facultatem, *d. c. si religiosus §. fin.* & si nolint, suum monachum concedere, non possunt ad id compelli per alium, quam summum pontificem, quia solius principis est, priuare aliquem re sua. *d. c. si religiosus in verba obrenta & ibi Anchar. numero 5. Pan. in c. admonet in fine de renunc.* Licentia generalis concessa religioso à suo superiore, ut collationi, vel prouisioni, si quam de ipso contingeret fieri, suum possit dare assensum; quia ambitionis vitio, viam parit, nullius est firmitatis: *Clem. fin. hoc tit.* præstitutus ex tali licentia consensus, non valet, ac priuatur iure, sibi ex electione quæsito. *gl. fin. in d. Clem. fin.* Ex electione, seu vocatione, in discordia, nulli religioso mendicantium ordinum, ad aliquam extra administrationem sui ordinis, prælatutam, de se facta, ius acquiritur: religiosis quoque alijs, electiones seu vocationes à minore parte numero, ad prælationes quaslibet, siue sui ordinis, vel alterius, siue secularium ecclesiarum nullum ius tribuunt; nec prædictorum aliquis tali vocationi, quoquo modo valet consentire, etiamsi licentia interuenit suorum superiorum: *c. quorundam hoc tit. in 6.* istaque discordia & numeri minoritas, intelligi debet de ijs quæ in facto, & non in fictione, vel iuris effectu consistunt. *Clem. quod circa hoc tit.* Clericus secularis liberè potest consentire electioni, non tamen transire ad ecclesiam alterius episcopatus, sine expressa licentia proprii episcopi: in eodem episcopatu sufficit tacita. *c. placuit. primo & ibi gl. 7. quest. 1. c. admonet.*

monet & ibi gl. fin. de renuntiat. Zab. in Clem. fin. numero quinto, hoc tit. Per t electionem ius quaritur electo, etiam ante consensum ipsius electi: quanti 63. dist. & ibi gl. d. c. quam sit §. electus & ibi Franc. numero primo. c. si religiosus in fine princ. hoc tit. in 6. Felin in c. cum Bartol. num. 2. de re iud. Rot. decis. 6. in princ. hoc tit. in nou. post consensum præstitum, matrimonium inter electum, & ecclesiam, dicitur initiatum, c. primo, & ibi Pan. n. 39. & c. fin. de translac. episcop. & c. & ibi gl. in verbo licet in tantum c. cum inter 3. §. discret. v. mandamus hoc tit. debetur ei confirmatio, si nihil est, quod electum, vel eligentes impediatur: c. postquam hoc tit. c. dudum et primo, in fine hoc tit. Ex duabus electionibus, de se, in aliqua ecclesia celebratis, non potest petere confirmationem, etiam si protestetur in initio, se contentum velle esse altera, per quam suæ intentionis consequi possit effectum; sed oportet alteram eligere; qua electa non datur ingressus ad aliam, c. vt quis duas hoc tit. in 6. Si t electus consentire recusat, vel post consensum renuntiat, etiam in manibus non sui iudicis, Zab. clement. 1. numero 16. de renuntiat, quod facere potest, sed est tutius, quod talis renunciatio fiat, in manibus eligentium, gloss. in c. cum venissent in verbo renuntiauit. de integr. restit. Rot. decis. 6. hoc tit. in nou. numero primo, aut diem claudit extremum, seu electio propter eius occultum vitium irritetur, electores habent à dissensu, renuntiatione, morte, irritatione, tempus integrum ad aliam electionem faciendam, quia non vna, sed plures sunt vacationes. c. si electio hoc tit. in 6.

18 & ibi post gl. DD. Quando t aliqui electionibus, postulationibus, vel prouisionibus dignitatum, personatum, vel aliorum ecclesiasticorum beneficiorum, se opponunt, non pro suo iure tuendo, seu conseruando; sed ius alterius etiam in genere impugnant,

proponendo, aliqua contra electionis, postulationis, seu prouisionis formam, aut personas eligentium, vel electi, siue illius cui eratur prouisio faciendæ, vel factæ, & propter hoc contigerit appellari ad summum Pontificem, aut etiam inferiores gl. inc. vt circa in verbo appellari hoc tit. in 6. Rot. decis. 36. de appell. in nou. in appellatione, & datione procuratoris, ad appellandum, seruari debet cap. 1. c. vt circa, cap. procurator, hoc tit. in 6. ac in iuramento, quod obiecta credit esse vera, & se posse probare, c. is qui contra hoc tit. in 6. Rot. dec. 17. de procur. in nou. nec non in tertio veniente ad prosecutionem appellationis inchoatæ, vel admisso ad prosecutionem propriam, vel communis inter ille, renuntiatione per appellantem introductæ appellationi, & prosecutione querelæ; seruanda est clem. constitutionem, hoc tit. dictique canones locum habent, ubi per competitorem, vel oppositorem quemlibet appellantem extraiudicialiter, in formam, aut personas, defectus, vel crimina opponuntur; sed non obtinent, quando quæ opponuntur directè, & non secundario respiciunt ius ipsius ecclesiæ, vel ius opponentis personæ: d. Clem. constitutionem in princip. c. constitutio hoc tit. in 6. hæc appellatio extraiudicialis causat deuolutionem, & habet vim citationis: Franc. in c. primo n. 6. hoc tit. in 6. & Can. per illum textum dicitur infra tit. de appell. appellatio alia est extraiudicialis &c. quando in iudicijs in huiusmodi negotijs appellari contingit, anteriora iura seruari debent; vt si in iudicio appelletur ab interlocutoria, exprimatür grauamen, si à definitiua sufficit dicere appello ab iniquâ sententiâ. c. constitutio hoc tit. in 6. & ibi post gl. in verbo anteriora Ioan. And. & Can. Electus t in concordia, cuius confirmatio immediatè spectat ad summum Pontificem, valdè remotus, potest

test administrare, interdicta alienatione, in temporalibus, & spiritualibus; *c. nihil est in fine hoc tit. & ibi Pan. num. 9.* alias electus administratione immiscens, sub quocunq̄ue colore, vel nomine, ante confirmationem, ipso iure est priuatus iure, ex electione quæsiro; redditurque ineligibilis, & inhabilis, ad consequendum amplius ex post, ius ad idem, vel aliud beneficium; quia electio fuit cassata, vitio suæ personæ, *c. super eo hoc tit. Pan. in c. qualiter n. 8. Archid. in c. auaritia & ibidem Can.* Quæ pæna locum habet in quocunq̄ue electo, ad cathedralem ecclesiam, & ad aliud, quodcunq̄ue beneficium electiuum, *Franc. in d. c. auaritia numero secundo, Crescent. decis. 6. n. 11. & 12. de iurepat.* non debet recipi ab ecclesiâ, & recipientes sunt priuati ipso iure, potestate eligendi, ea vice, *gloss. in c. bona memoria mag. hoc tit. in verbo licentiam c. quanto & ibi gl. in verbo suspendimus de transl. episcop. & c. & suspensio à perceptione suorum beneficiorum, donec sedis apostolicæ meruerint gratiam obtinere. extrauag. prima hoc tit. inter communes.* Dicitur se immiscere, recipiendo tam à clericis, quam à laicis iuramenta, centus, aut debita, excommunicando, absoluendo, *d. c. qualiter & ibi gl. in verbo administratione hoc tit. d. c. auaritia hoc tit. in 6. Crescent. decis. 6. de iurepat. c. bon. mem. el primo, in princ. de elect. & c.* non sufficit probare, quod electus possessionem acceperit antè confirmationem, vel quod fecerit se œconomum, vel procuratorem constitui; quia in casu c. auaritiæ, ex possessione, vel procuratore, non præsumitur fructuum perceptio, vt quis in pænam illius incidat, sed probanda est administratio in temporalibus, & spiritualibus, videlicet quod moniales, abbatissæ electæ obedientiam præstiterint, siuè iuramento, siuè simplici promissione, quia constitutio pænalis

puniens facientem, non ligat parantem se ad faciendum: *gloss. in d. cap. auaritie in verbo eo ipso & ibi Franc. numero quinto, & Archid. Pan. in d. c. qualiter in princ. Put. decis. 45. lib. 3.* cessant dictæ pænae, si administrauerit de licentiâ legitimi superioris, *gl. ind. c. auaritia in verbo procurat. & ibi Archid. vel electo comperierit ex priuilegio, vel consuetudine administratio ecclesiæ vacantis. Ioannes Andreas in d. c. auaritia & ibi Franc. sub n. 2. circa finem, vers. in eadem gloss. vbi ponit. 6. casus in quibus electo concessa est administratio.* Confirmatio selecti gradatim procedit, vt appellatio. *c. dilecti el. 3. de appell. Rot. decis. 196. numero septimo p. 2.* & petenda est à proximo superiore. Episcopus habet confirmationem iubeكتورum, nisi probent exemptionem, *c. cum monasterium hoc tit. Innoc. in c. in singulis numero tertio, de stat. monach. Put. decis. 39. de preb. Archiepiscopus episcoporum, c. cum dilectus hoc tit. c. fin. 64. dist. Archiepiscoporum primas siuè Patriarcha, c. mos antiquus 65. dist. Patriarcharum Papa, c. scriptum hoc tit. item Papa Imperatorem confirmat, c. venerabilem hoc tit.* Regulariter ad eum pertinet confirmatio, & personæ examinatio, ad quem pertinet manus impositio, *d. c. venerabilem §. primo, c. cum nobis olim §. his agitur & c. qualiter hoc tit.* Hodie cathedrales ecclesiæ sunt reseruatæ summo Pontifici, & sedi Apostolicæ, per regulas Cancellariæ; & in Alliamanniâ, per concordata Germaniæ, confirmatio electionum celebratarum in metropolitans, & cathedralibus ecclesijs; si confirmatio est nulla ex defectu iuris confirmantis, administrans post confirmationem incidit in pænam d. c. auaritiæ; quia decretum iudicis inualidum nunquam excusat à delicto. *l. meminerunt C. vnde vi Barr. in l. iuste possidet quasi. ff. de acquir. possess. Fel. in c. illud post num. 5. ff. de pra-*

prescript. Roman. conf. 330. num. 22. Rot. diuers. decif. 11. part. 3. libr. 3. Rot. decif. 6. hoc tit. in nou.

21 Confirmatio ¶ fit vocatis vocandis, & cum requirat causam cognitionem, extra dioccesim fieri non potest; Pan. in c. nouit numer. 5. de offic. leg. & ibi Can. collectus vel oppositor nominatim est citandus, alias sufficit generalis, & publica, c. 1. & ibi gl. in verbo publicè de postul. pralat. citatio in Ecclesia, in qua fuit facta electio, cum assignatione peremptorij termini, & adhibita plenam causam cognitionem, per confirmatorem iuxta bullam Gregorij XIV. datam 1591. Idibus Maij & c. 1. sess. 24. in contradictorio iudicio inter partes, vel ex merito suo officio, c. cum nobis hoc tit. etiam si nihil electo obijciatur, c. cum nobis olim c. venerabilem vers. est enim generaliter hoc tit. c. quid est cito 78. dist. c. cum ex immundo de heret. gl. in d. c. nihil in verb. examinet. super processu electionis, in loco, ubi celebrata fuit electio; c. scriptum vers. de studijs hoc tit. & qualitatibus personarum electarum; c. nihil hoc tit. c. si hoc tit. in d. c. quicumque el. 1. sess. 22. c. 1. sess. 24. bulla Gregorij Papa XIV. de for. fact. proc. & inquis. ex prescripto Concilij Triad. Innoc. in c. cum olim nu. 1. & 2. de caus. possiff. & propriet. in loco ubi nata fuit, & diutius conuoluta; d. c. scriptum & c. per apostolica & ibi Pan. n. 2. c. 3. hoc tit. l. nemi & ibi Bald. in 3. not. C. de adu. diuers. iudic. nec non qualitatibus contradicentium, in eadem plebe cui ordinandus est; c. illud 23. dist. habetque vim definitiue sententiæ gl. in d. c. fin. in verbo inanes & ibi Franc. nu. 7. & Anchar. in 5. quast. quando fit inordinato iudicio cum contradicatore, & ab ea appellatur ut à definitiua; c. constitutio hoc tit. in 6. quando fit ex merito officio, nullo contradicatore comparente, habet vim decreti extraiudicialis, vel interlocutoriarum; Ioan. Andr. inc. auaritia in glo. super verbo pœnam vers. soluen-

do utiliter & ibi Gemin. sub num. 7. vers. secundus casus & vers. seq. de elect. in 6. Franc. in c. constitutio el. 3. nu. 9. de appell. & ibi Pan. pulchre nu. 14. Franc. Marc. quast. 1182. nu. 18. p. 1. Franc. Marc. quast. 392. nu. 2. p. 1. potestque fieri extra propriam dioccesim, Franc. in c. fin. nu. 9. hoc tit. in 6. las. in l. fin. n. 4. ff. de iurisd. omn. iud. Gonzal. super reg. de Cancell. de mens. & alternat. glos. 62. n. 8. Garc. de benef. p. 5. c. 8. num. 141. & seq. quia tunc est voluntariæ iurisdictionis; Quod si appelletur per electum à denegatione confirmationis, vel cassatione electionis, ad curiam Romanam; auditor qui pronunciat bene appellatum esse, vel reuocat cassationem electionis, vel pronunciat electionem canonicam, potest electionem seu electum confirmare, absque alia commissione; Rot. decif. 2. hoc tit. in nou. per clement. auditor de rescript. confirmationes aliter factas d. c. fin. viribus omnino carere, irritasque & inanes decernit; salua ergo manet electio, c. si confirmationem hoc tit. in 6. & de nouo peti poterit confirmatio, non quidem ab eo, qui confirmationem inutiliter fecit, aut denegauit, qui eam reuocare non potest, gl. in d. c. si. in verbo inanes & ibi Can. sed ab eius superiore, clement. auditor & ibi gloss. in verbo debitum de rescript. Zab. num. 12. & Can. Bell. decif. 620. Crescent. decif. 12. nu. 3. de iurepat. Confirmatus ¶ neglecta ista solemnitate & ad- 22 ministrans siquidem errauerit in iure, incidit in pœnam d. c. auaritia; quia est error, iuris regularis, & notorij, si errauerit in facto, credens citationem & uocationem factam, excusatus, quia ista citatio est officium superioris, & non partis. gl. in d. c. fin. in verbo inanes & ibi Anchar. quast. vlt. Gemin. in gl. super in verbo inanes Rot. decif. 6. nu. 5. hoc tit. in nou. Confirmatione facta de indigno, siquidem incaute, confirmatus denegatur, confirmans ipso iure est priuatus, potestate

confirmandi primum successorem, *c. nihil est* & *ibi gl. in verbo careat c. ne pro defectu c. cum in cunctis in fine hoc tit.* & à proprij beneficij perceptione à suo superiore, sine præuia admonitione per sententiam suspenditur, *d. c. nihil* & *ibi gl. in verbo suspendatur & ibi Can.* quouſque eius indulgentiam valeat promereri: si verò per malitiam conuictus fuerit, in hoc excessisse, grauiori subiacet ultioni arbitrio superioris, *d. c. nihil c. si qui sine & ibi gl. 1. c. quicumque di. dist.* & imponetur pœna depositionis, *c. tantis di. dist.* Quintò ¶ electus petere debet confirmationē per se aut procuratorem suum, *c. cum dilecta de rescript. c. quam sit §. fin. hoc tit. in 6. glos. mag. in c. si electio in verbo aliam hoc tit. in 6.* intrā tres menses, post consensum electioni præstitum, alias electio eo ipso vitibus euacuatur; quæ reuertitur ad eligentes, *c. si electio & ibi Ioan. Monach. hoc tit. in 6.* à quā pœnā iplum excusat, iustum impedimentum, etiam si procuratorem non constituerit, quia ex quo causa est ardua, non tenetur constituere procuratorem; *c. querelam de procur. & ibi gl. in verbo detentus Franc. in d. c. quam sit §. ceterum nu. 3. hoc tit. in 6. gl. in c. si electio in verbo aliam hoc tit. in 6. Myns. obs. 58. cenr. 4.* aut si electores petant, electo tunc nihil perente, *c. cum inter canonicos c. cum dilectus & c. dudum cl. 2. hoc tit.* vel amicuseius nomine sine mandato electo postea ratum habente, intrā lapsum dictorum trium mensium, *gl. in d. §. ceterum. in verbo electio & ibi anch. & Franc. post nu. 3. & Can.* Si superior renuit electionem confirmare, nulla legitima causa in contrarium existente, confirmandus debet recurrere, ad superiorem confirmatōtis, ut ipsi præfigat certum terminum ad confirmandum, et si intrā terminum non confirmauerit, potestas deuoluitur ad eum, nam ad confirmandum vel instituendum non reperitur tempus

præfixum à iure, *Pan in c. 3. n. 8. hoc tit.* In confirmationibus cathedralium, vel regularium ecclesiarum, quæ ex immediata subiectione vel appellatione, habent peti à Papa, vel etiam legato à latere, non alijs legatis, nisi id eis à sede apostolicâ specialiter sit commissum, *c. si abbatem §. fin. hoc tit. in 6.* Seruanda ¶ est decretalis Nicolai quinti *cupientes de elect. in 6.* approbata per concordata Germaniæ; ac in electionibus celebratis in Metropolitanis ac cathedralibus ecclesijs immediatè non subiectis, & monasterijs, etiam, quæ per priores teguntur abbati non subditos, *Ioan. Monach. in d. c. cupientes nu. 16.* pro quibus ad Romanam curiam mittere, seu venire consuetum est, licet sedi apostolicæ non sint immediatè subiecta: quæ statuit vt electi intrā vnum mensem, post consensum, vel post obtentam de ipsorum electione notitiam, ad sedem ipsam, etiam cum vacat, *Clem. ne Romani §. fin. de elect.* iter arripiant, & ex tunc siuè intrā præscriptum tempus iter arriperint, siuè non, quam citò poterunt commode, cum omnibus actis & monumentis, sub denegatione dilationis pro illis, alibi quam apud sedem apostolicam exhibendis, *§. in super v. electos in d. c. cupientes §. item placet vobis quod in metropolitana nu. & §. seq. in concordatu germaniæ,* coram summo Pontifice personaliter, aut subistente iusta causa impedimenti, per procuratorem sufficienter instructum, vel coram legato generali in illâ prouinciâ, *Ioan. Monach. in c. cupientes nu. 17. & seq. Anch. sub num. 1. circa finem vers. sed circa hoc dubitetur,* quia appellatione sedis apostolicæ venit, præterquam in materiâ soli Papæ referuata, *gl. in c. si abbatem in verbo transeundi hoc tit. in 6. & ibi Franc. num. 4. Gemin. num. 5. imol. in clem. quia contingit sub numer. 9. vers. iuxta præfata querit, Zab. in 8. quæst. de reliq. domib. gl. in c. si postquam*

in verbo ad sedem apostolicam hoc tit. in 6. Ioan. Andr. in c. quod translationem & in c. nisi specia-
 lu & ibi Can. de off. legat. comparere tenean-
 tur, alias sunt priuati omni iure, ex electio-
 ne quæsito, & pertinet prouisio ad Papam,
 d. §. in super & ibi Archid. dicens quod sic seruat
 curia, sed glos. ibidem in verbo priuatos dicit de iu-
 re electionem reuerti ad capitulum & canonicos
 per c. si electio hoc tit. in 6. & ibi lo. Monach. pro-
 utlatius in d. c. cupientes, in quo primum
 tractatur de electis in concordia 2. de electis
 in discordia, 3. de postulatis, 4. de recupe-
 randis expensis: d. c. cupientes non habet lo-
 cum in electionibus ad principales dignita-
 tes collegiarum ecclesiarum, ut inquit
 glos. 1. in d. c. cupientes, quia per concordia
 Germaniæ §. de cæteris, sunt reseruatæ
 sedi apostolicæ, nisi eis à summo Pontifice
 concessa sit electio ex priuilegio, cuius te-
 nor tunc est seruandus. At ꝑ excipiendum
 de defectu formæ, contra electionem soli
 canonici de ecclesia, vel alij habentes vo-
 cem ad talem electionem, vel confirmatio-
 nem, Felin. in c. super his num. 1. 4. Innoc. nu. 3. cir-
 co finem hoc n. 46. & 48. attestans de stylo Curia
 de accus. c. vt circa & ibi Franc. num. 5. & Can. hoc
 tit. in 6. & illi, ex quorum gremio, assumen-
 dus est prælatus, c. abbate de verb. significat. &
 non alij admittuntur, & ante confirmatio-
 nem nihil debent probare, c. cum nobis olim c.
 nihil est hoc tit. c. fin. hoc tit. in 6. & Can. eâ rati-
 one, quia negantis factum videlicet electio-
 nem non canonicam, nulla est probatio sed
 electus debet probare electionem canonicam,
 6. quest. si c. accusator c. bon. memor. mag.
 §. porro hoc tit. Pan. in c. 3. nu. 7. de elect. nisi per
 confessionem aduersarij, aut alios constet
 de facta electione, quo casu, aduersario in-
 cumbit onus probandi, eandem non esse
 canonicam, l. ab ea parte, §. fin. & ibi gl. si. &

DD. ff. de prob. l. si scriptum C. de prob. cap. 1. §. ad-
 jicientes hoc tit. in 6. quia de facto constat,
 & hæc est negatiua iuris, seu formæ, & qua-
 litatis: c. bon. mem. el. 1. & ibi gloss. in verbo per
 rerum naturam & Can. hoc tit. gl. 1. in c. accusa-
 tor 6. quest. 5. & ibi Gemin. & DD. Si verò post
 confirmationem obijciatur, defectus for-
 mæ tunc obijciens probare debet, nemò e-
 nim cogitur dicere titulum suæ possessio-
 nis, Host. in c. cum olim de dol. & cont. nu. 7.
 Boeck. in c. innotuit nam. 7. de eo qui furt. ordi-
 nen. sust. Archid. in c. presbyter n. 3. 78. distinct.
 Ad ꝑ opponendum, seu excipiendum con-
 tra personam electi, admittuntur illi, quo-
 rum interest, de quo opponi debet ante li-
 tem contestatam, Felin. in c. super his num. 18.
 vers. 5. conclusio de accus. puta parochianus,
 patronus, & similes, & non alij laici; clerici
 verò indistinctè admittuntur. Felin. in c. su-
 per his num. 15. Innoc. nu. 7. Socin. nu. 46. & 48.
 attestans de vsu Curie de accus. c. vt circa & ibi
 Franc. num. 5. & Can. hoc tit. in 6. Obiectorum
 autem defectuum, & criminum specifica-
 tio, & examinatio fit iuxta cap. primum, c.
 vt circa & c. si forte c. is qui contra hoc tit.
 in 6. & clem. constitutionem eod. tit. & ibi
 not per gloss. & DD. nam pænas c. 1. §. ad-
 jicientes & seq. hoc tit. in 6. incurrit, non
 simpliciter appellans, sed is, qui opponit, &
 probandi onus assumpsit. gl. in d. §. adij-
 cientes. in verbo defecerit primo Franc. numero 6. &
 Can. Is qui plenè non probauerit, quod
 in formam opponit, nam semiplena pro-
 batio hoc casu non excusat à calumniâ, ad
 expensas, quas propter hoc altera pars le-
 fecisse docuerit, condemnatur: d. c. 1. §. adij-
 cientes Franc. numero tertio. Qui verò in pro-
 batione defecerit, ius quod obijcit in per-
 sonam electi, triennio à beneficijs ecclesia-
 sticis, quæ in illâ ecclesiâ obtinet, de cuius
 prouisione, & ordinatione agitur, nouerit

se suspensum: d. c. 1. §. qui vero c. si compromissarius in fine hoc tituli. in 6. ad quæ si intra illud tēpus, propriā auctoritate, se ingesserit, eis, ipso iure, perpetuo est priuatus, d. c. 1. §. qui vero & ibi Can. quod si opponens in illā ecclesiā, non habet beneficium, tunc punitur pœnā extraordinaria: gloss. penult. in d. c. si compromissarius & ibi Can. communiter, & si opponatur electo defectus ætatis, scientiæ, natalium, ipsius defectus oppositio, vel qualitas, nequeunt postea reuocari, c. ab eo hoc tit. in 6. Ad istas oppositiones requiritur speciale mandatum, c. procurator §. habeatq. & ibi gloss. in verbo mandatum hoc tit. in 6. Clem. non potest de procur. & utrobique Can. imò procurator ad agendum, vel defendendum, iurandum que de calumniā & veritate dicenda, & generaliter ad omnia alia quæ speciale mandatum exigunt, constitutus siuè causa electi vel beneficiati, pendeat eorā metropolitanō, siuè alio ordinatio, siuè in Romanā curiā per appellationem, siuè aliter quam per appellationem, potest opponere in formam, vel personas eligentium, aut prouidentium; sed non potest opponere defectus, & crimina contra electū, vel eligendum, aut beneficiatum: Clem. non potest & ibi gloss. in verbo in personam & verbo elect. de procur. & Can. Lap. alleg. 69. quæ est notabilis limitatio, ad c. qui ad agendum de procurat. in 6. ratio diuersitatis est, quod is, qui non plenè probat obiecta in formam, aut personas eligentium seu prouidentium, condemnatur tantū in expensas, quæ non est pœna respectu recipientis, sed soluentis: c. fin. in fine de rescript. & ibidem Ioan. And. & Can. sed status obijcientis crimina & defectus, contra electum vel beneficiatum, ut dictum est, periclitatur & diminui potest, ex eo, quod si in probatione, defecerit, à beneficijs ecclesiasticis, quæ in illā ecclesiā

obtinet, c. si compromissarius de elect. in 6. triennio est suspensus, ad quæ si intra illud tempus propriā auctoritate se ingesserit, eis ipso iure perpetuo, est priuatus, absque vllā spe seu fiducia misericordiæ, c. 1. §. fin. de elect. in 6. & ibid. Can. gloss. in d. clem. non potest in verbo electi & ibidem Can. Lap. d. alleg. 69. & clausula generalis non includit causas, expressis maiores. l. obligatione §. de pign. & hypoth. c. m. all. g. ibidem per gloss. c. fides de rescript. & ibi gloss. & Can. Contra personas vero iudicis, testium, procuratoris, aduocati & similibus potest procurator crimina & defectus excipiendo apponere, sine mandato speciali; quia huiusmodi exceptio solum opponitur, ut non præstetur inde vllum suffragium aduersario; non autem ut in aliquo puniantur vel grauentur; Vitall. in d. clem. non potest, post gloss. in verbo in personam, n. 28. & Can. c. per inquisitionem & ibi gloss. fin. hoc tit. Deficiens in probatione vnus obiectorum in personam, excluditur à prosecutione, omnium aliarum exceptionum, Franc. in c. si forte num. 3. post lo. And. & alios hoc tit. in 6. d. c. ab eo §. cum enim, & de alijs obiectis superior inquirat ex officio: gl. in d. c. si forte in verbo initium & ibi Can. si verò ex pluribus obiectis, contra electum, vel beneficiandum probauerit solum vnum, quod ad cassationem electionis, seu prouisionis, sufficiat, non incurrit pœnam suspensionis impositam, per d. c. 1. §. qui vero; quia illa prodita est in odium illorum, qui ordinationem ecclesiarum impediunt; sed is qui vnum probauerit, non est in fraude: gl. in d. c. 1. §. qui vero in verbo defecerit 2. & Can. Si obijciat crimen ante confirmationem, non tenetur se inscribere, quia crimen hoc modo probatum, impedit promovendum. non deijcit promotum: c. super his de accus. Si verò obijciat crimen, post confirmationem, & confirmatus nul-

lum

lum aliud ius expectet, non admittitur, in modum exceptionis ad impediendum electionis & confirmationis effectum: Sed postquam ipsius dignitatis pacificam possessionem fuerit assecutus, potest accusari vel denunciari: *c. constitutus l. 2. in fine de appell.* Si verò aliud ius expectet, admittitur exceptio, sed ad extraordinariam pœnam, secundum arbitrium iudicis discreti, citrà vinculum inscriptionis, excipiens est astringendus, si defecerit in probatione, pro eo, quod crimine sic probato perdit, quod per electionem & confirmationem ei fuerat acquisitum, sed ob hoc prius habita non amittit. *c. super his § post confirmationem de accus.* & *c. d. c. cum in cunctis § cum vero & ibi gl. in verbo ad quem spectat & Can.* Obiectio contra personas eligentium propriè dicitur in formam, *Franc. in c. 1. num. 5. hoc tit. in 6.* Ut quia sunt excommunicati maiori sententia, vel ab homine suspensi, *d. c. inter hoc tit. c. cum dilectus de consuetud.* Vel quia priuati à canone, ut quia scienter elegerunt indignum, *d. c. in cunctis hoc tit.* Vel sunt infames, quibus sunt actus huiusmodi legitimi interdicti, & eligere est actus legitimus: *c. solet de sent. excomm. in 6. ad fin. nec obstat, quod in c. ut circa hoc tit. in 6. ponuntur ut diuersa, obijcere in formam, & contra ipsos eligentes: quia hoc fit propter similitudinem, quã habent, obiectus cõtra eligentes, & electos, scilicet criminum & defectuum, 10. And. in d. c. ut circa num. 11.* Et quo ad modum eos specificandi, non quo ad pœnam non probantur. *Franc. in c. 1. hoc tit. in 6. n. 5. & ibi Gemin. sub. nu. 10. in glos. super verbo persona.*

27 Confirmatio † tribuit ius in re, *glos. in c. cum venissent, in verbo renunciauit, de in integ. restit. iuncto c. 2. § sicut etiam de translat. episcop. & c. & ibi gl. in verbo confirmatus & vtrouque DD. Rot. decis. 6. hoc tit. in nou. quando proce-*
Summa in Decretales.

dit electio canonica: *c. cum super de caus. posses. & propriet. & ibi gl. ff. 1. administrationem temporalium & eorum, quæ sunt iurisdictionis, c. nosli c. transmissum hoc tit. & ibi gl. fin. c. 1. de translat. c. auaritia & ibi glos. in verbo confirmetur hoc tit. in 6. & dignitatis episcopalis, ut est cognitio causarum matrimonialium, concessio indulgentiarum, & alia notata in c. accedentibus de excessib. præl. Pan. in c. accedentibus numero quarto de excess. Prælat. Etiam archiepiscopo, *gl. pen. mag. in c. 1. de translat. episcop. & c. & ibi Pan. numero 9.* (non quæ sunt ordinis) *glos. fin. in d. c. transmissam. post expeditas litteras apostolicas, extrauag. 1. de elect. inter communes late Garc. de benef. p. 5. c. 4. §. 3. nu. 242. & seqq. etiam antè investituram, siuè installationem siuè inductionem in possessionem, late Pan. in c. transmissam post nu. 3. hoc tit. Felin. in c. ne Dei timorem numero 2. & seqq. de Simon. Rot. diuers. decis. 182. numero 3. 5. & 6. p. 2. Zab. in clement. si plures in fine de præb. & ibi Can. nisi alius sit in possessione, quo casu requiritur ut inducatur in possessionem, per iudicem, etiam si aduersarius iniuste possideat. Pan. in c. d. transmissam sub numero tertio hoc tit. Franc. Marc. quæst. 49. p. 1.* In regno Germaniæ summi Pontifices à se confirmatis episcopis concedunt bullas hortatrices Imperatorum de investiturâ regalium & feudorum, quæ per sceptrum recipiunt iuxta concordata inter l. m. Calixtum Papam secundum & Henricum quartum Imperatorem inita. *Nausler. generat. 28.* Idem obtinet, in Abbatibus & Præpositis S. R. Imp. Principibus aut statibus. In Hispanijs consuetudo est de obtinenda cedula regis pro capienda possessione episcopatus, *Rot. Farin. decis. 34. sub numero primo, parte secunda.* Et in signum superioritatis regis manus deosculantur. *Franc. Marc. decis. delph. 454. numero 13. parte 1.* In Francia*

G Episco-

Episcopi post consecrationem Arnul. Ruz. aus de iure reg. priuil. 59. Phil. p. Prob. de iure reg. quest. 2. numero 6. & seqq. dicens præsari ante consecrationem, præstant iuramentum fidelitatis regi præsentialiter. Arnul. Ruz. de iure reg. priuil. 43. n. 3. per doct. Bald. in l. 1. num. 45. de rer. diuis. etiam si ratione temporalium non fiat vassalli propter multitudinem populi regi subiecti, quem in spiritualibus regendum suscipiunt, Aegid. Magister de regal. c. 6. per c. in synodo 63. dist. Stola ad collum posita. & manu ad pectus. 10. Ferald. de iurib. & priuil. regni. Francia priuil. 9. & 10. In literis confirmationis siue etiam provisionis cathedralium, & superiorum ecclesiarum, de stylo non exprimitur nomen sancti; glos. in c. quamuis plenissima in verbo non extendit de præb. in 6. c. dudum 1. & 2. c. cum ana. c. sacrosancta hoc tit. Gemin. in c. presentium 2. 3. de rest. in 6. idem obtinet in ecclesia in loco insigni, & pro matrice habitata, et si verè cathedralis non sit: c. in causa carpen. de verb. signif. c. cum ideo de rescript. c. 1. de mut. pit. c. sicut tuus de simon. in cæteris ecclesijs, expressio nominis sancti est necessaria. d. c. quamuis & ibi gl. in verbo non extendit 10. And. num. 3. Lap. alleg. 16. num. 4. Præterea per confirmationem fœdus matrimonij cum ecclesia fit ratum, c. 2. & c. fin. de translat. episcop. & c. vacatio ecclesie durat, vsque ad confirmationem: glos. in clem. 1. in verbo collato vt lit. pend. & c. Felin. in c. cum Bertol. post num. 3. de re iud. Rot. decis. 6. hoc tit. in nou. post confirmationem non potest renunciare, nisi in eius manibus, ad quem spectat confirmatio: quia ad quem spectat institutio, ad eum spectat destitutio Zab. late in clem. 1. num. 16. de renunc. requisito consensu eligentium: Anch. in clem. prima in 3. not. de renunc. Zab. numero 18. & Can. vel admissa resignatione, per eum, ad quem spectat confirmatio, electores, quia noua est vocatio, habent tempus

integrum ad aliam electionem faciendam. c. si electio hoc tit. in 6. & ibi glos. & DD. El. & moriente in curia ante confirmationem dignitas non censetur vacare in curia, si post confirmationem à qua non fuit appellatum, moriatur in curia, vacat in curia Zab. in clem. prima, numero 16. vt lit. pend. & c. Rot. decis. 6. hoc tit. in nou. numero secundo, Item abbatibus tribuit confirmatio administrationem temporalium, & exercitium iurisdictionis, c. sicut tuus & ibi gl. in verbo anathe-matis de Simon. c. cum in ecclesijs de maior. & obed. & electus ꝛ ac confirmatus, etiam ante benedictionem, acquirit nomen abbatis, c. meminimus de accus. o. 1. de suppl. negl. pralat. c. inter monasterium in fin. de re iud. Felin. in d. c. meminimus num. 2. & beneficia eius vacant, Felin. in c. inter monasterium, numero primo, & secundo, de re iud. Gig. de pens. quest. 56. n. 5. fr. de pauis de off. & potest. ca. sed vac. pralud. 7. num. 16. quia benedictio abbatis non confert nouum ordinem, licet conferat aliquid plus de nouo: late Franc. aretin. in d. c. meminimus numero septimo, & pluribus seqq. Felin. in d. c. inter monasterium numero secundo, idem iuris est in electa & confirmata in abbatissam, Franc. in d. c. indemnitate num. 5. not. & S. verum n. 3. hoc tit. in 6. Priora beneficia electi ad dignitatem episcopatu inferiorem in Romanâ curia confirmati, vacant vbi que, post pacificam possessionis apprehensionem, siue per eum steterit, quo minus possessionem adipiscatur, & non antea, gl. in d. c. clem. 1. in verbo collato & ibi Zab. n. 18. & Can. vt lit. pend. & c. Rot. decis. 35. de præb. in antiq. Archid. in c. commissa numero primo, & ibi Ioannes Andreas numero primo, de elect. in 6. Electus in episcopum, repulsus à confirmatione, vel consecratione ex primo titulo retinet priora beneficia, c. super hu. de accus. Ioannes And. in c. si tibi concessio numer. 3. de præb. in 6. quod si electus

28

electus ante confirmationem, aut electus & confirmatus ante consecrationem, ex ægritudine aut alias sit inhabilis, remouetur, *c. primo de at. & qual. & c.* & ab ecclesia vitæ necessaria recipit, *c. quamuis 7. quest. prima glos. in summa 7. quest. 1. & ibi Gemin. in fine & Can.* Confirmatus t̄ tenetur ad consecrationem, intra tres menses, recipendam *c. primo in fine & secundo 2. dist. c. cum in cunctis, §. cum vero & ibi gl. in verbo tempore hoc tit. c. si electio & ibi gl. in verbo alium hoc tit. in 6.* per quam matrimonium cum ecclesia consummatum dicitur: *c. 2. & c. fin. & ibi Pan. num. 4. & 10. de transl. episcop. & c. fit tantum hora tertiarum, c. primo, in princ. 75. dist. & die dominico, c. quod die & ibi gl. 1. 75. dist. c. fin. 51. dist. præmissa causa cognitione, c. 1. in princ. 75. dist. c. qui episcopus 23. dist.* quia tempore consecrationis, poterit contra ipsum excipi de crimine; sed obijciens, citra vinculum inscriptionis, ad p̄nam extraordinariam, secundum arbitrium iudicis, est astringendus, si deficiat in probando, vt dictum est supra, §. excipiendum. Archiepiscopus ab omnibus suffraganeis, in metropolitana ecclesia, *c. fin. 51. dist. c. metropolitano 63. dist.* consecratur; id est in consecratione facienda, omnium suffraganeorum requiritur assensus, sed ab substantiam eius sufficiunt tres, *c. si Archiepiscopus & c. seq. & ibi Pan. de temp. ordin. c. 1. & 2. 66. dist.* Comprovinciales episcopi, cæteris consentientibus, vel eorum maiori numero, ab Archiepiscopo, cum duobus aut tribus comprovincialibus, vel eo iubente, *c. quod sedem de off. ord. à tribus comprovincialibus episcopis, consecrantur, c. 1. 2. & 3. 65. dist. c. 1. & 2. & seqq. 64. dist. c. quod sedem de offic. ordin.* ibi, vbi Archiepiscopus elegerit; *c. fin. 51. dist.* ex decretis Concilij Tridentini, in ecclesia, ad quam promoti fuerunt, si extra Romanam cu-

riam fiat consecratio; aut in prouincia, si commode fieri poterit: *c. 2. sess. 23. si prouinciam primatem habere constiterit, non licet metropolitano absque conscientia eius, episcopum consecrare, c. episcopus in fine & c. seqq. 65. dist.* Consecratio t̄ tribuit potestatem eorum, quæ pertinent ad ordinem episcopalem, *d. c. transmissam & ibi gl. fin. & Can. c. quamuis 68. dist.* qualia sunt, ordinare, chrisma conficere, chrismare, consecrare ecclesias, & cætera enumerata, in *c. quamuis 68. dist. & in c. aqua, de consec. eccl. vel altar.* imò antè consecrationem, non potest dici episcopus, sed debet appellari electus, quantumcunq̄ue etiam sit confirmatus, vel prouisus per Papam: *c. tua de his qua sunt à prel. & c. nosti hoc tit. Pan. in d. c. cum in cunctis §. cum vero sub numer. 6.* Archiepiscopus confirmatus & consecratus, ante acceptum pallium, ea, quæ sunt ordinis episcopalis, exercere non potest, sed confirmatus alij episcopo, potest demandare, *c. quod sunt §. 1. vers. præterea & c. suffraganeis hoc tit. gl. penult. mag. in c. 1. de transl. episcop. & c. & ibi Pan. numer. 9. & 10.* Beneficia t̄ electi in episcopum vacant per confirmationem, ad eptionem possessionis, & consecrationem, *c. cum in cunctis §. cum vero hoc tit.* etiam si consecratio factum fuerit, antè lapsum trium mensium, *c. si quis cum translatus 21. quest. 2. c. ne pro cuiuslibet 16. quest. 1. glo. in d. c. cum in cunctis §. cum vero in verbo ad quem spectat.* in partibus, siue in loco, in quo sita sunt, Archid. in *c. commissa nu. 10. de elect. in 6. 10a. And. num. 1. & Can. gloss. in clem. 1. in verb. collato & ibi Can. vt lit. pend. & c.* vel ex aliorum opinione superius relata, vacant vbiq̄ue, id est & in curiâ, ac etiam in partibus. Zab. in *d. clem. 1. numer. 18. & seqq. vt lit. pend. & c. Rot. decis. 35. de præb. in antiq.* Negligentes t̄ suscipere munus consecrationis intrâ tres menses iure decreto-

rum ecclesiasticæ condemnationi subiacent, reditus verò integri referuantur apud œconomum eiusdem ecclesiæ: *c. quoniam* 75. *dist. excommunicantur* quouſque aut loco cedant, aut cōſecrandos ſe offerant, *c. 1. 100. dist. item iudicio metropolitani cedunt: d. c. 1. in fine 100. dist. cap. 2. §. sed neque de translat. episcop.* & ex decretis Concilij Tridentini, tenentur ad fructuum perceptorum restitutionem, & ſi intrā totidem menses, poſtea munus conſecrationis ſuſcipere neglexerint, eccleſijs ipſo iure ſunt priuati, *c. 2. ſeſſ. 20.* beneficiaque obſenta vacant, poſt tempus præfixum ad petendam conſecrationem, *d. c. cum in cunctis §. cum vero,* niſi confirmati, ſiue prouiſi, obtinuerint, à ſede apoſtolicâ diſpenſationem, ſiue prorogationes, vt non teneantur facere ſe conſecrari, intra annum, ſiue motu proprio, ſiue ad eorum inſtantiam; *Pan. in d. §. cum vero numer. 7. & ſeqq. Butr. num. 14. Garc. de benef. p. xj. cap. 6. nu. 14.* ratio eſt, quia beneficia vacant ex conſecratione, aut lapſu temporis, de conſecrandis propter negligentiam: ex quo eſt diſpenſatum nulla concluditur negligentia: iuxtà Concil. Tridentinum, prorogationes vltiā ſex mentes conſeſſæ, nulli ſuffragantur, *c. ad maiores ſeſſ. 7.* Solus Papa poteſt diſpenſare, vt episcopuſ habeat aliam dignitatem, vel beneficium cū episcopatu, *Pan. in c. cum noſtris num. 4 & 7. & Can. de conceſſ. præb. Pan. in c. eccleſia noſtra el. 2. ſub nu. 3. in ſi. de elect. Garc. de benef. part. xj. c. 6. nu. 44. vſque ad finem.* Abbatibus ꝑ non eſt præfixum actum tempus ad petendam benedictionem, ſed debent requirere tertio cum humilitate & deuotione diœceſanum episcopum, pro benedictione impartienda; qui ſi recuſet ex certâ cauſâ, vterque ſuam iuſtitiā proſequatur: ſi verò malitioſe renuit, quod præſumitur, eo quod tertio requiſitus

nullam cauſam prætendit, tunc abbates monachos proprios poterunt benedicere. Si ꝑ abbas ſit preſbyter, *c. cum contingat de at. & qualit.* Et alia quæ ad huiusmodi officium pertinent exercere, aucto, *c. primi de ſuppl. neglig. prælat. Pan. Butr. & Can. communiter in d. c. 1. de ſuppl. neglig. prælat.* Et poſt adeptam poſſeſſionem abbatia, vel ſi per eum ſteterit, quo minus ad ipſeſcat eam, etiam ſi non fuerit benedictus, vacant priora eius beneficia. *Hored. de incompat. benef. p. 1. cap. 6. num. 1. Paris. de reſignat. benef. lib. 3. quaſt. 1. num. 95. Garc. de benef. p. 11. cap. 7. per tot. Felin. in c. meminimus ſub num. 19. de accuſ. & ibi Can. Benedictio impartienda eſt abbatibus, præmiſſâ cauſæ cognitione, c. meminimus & ibi poſt gl. DD. de accuſat. præpoſ. in c. quoniam numero 2. in fine 69. dist. & ibid. Archid. eis ſolummodo diebus, quibus minores ordines conferri poſſunt. Clem. attendentes & ibi gloſſ. in verbo benedicti de ſtat. monach. Hoſt. in c. cum contingat de at. & qualit. n. 9. Pan. in c. cum his in fine de conſ. eccleſ. vel alt. requirit manus impoſitionem episcopalem, confertur tantum preſbytero, plus habet de ordinatoria quā de ſimplici non poteſt reiterari, Vital. in cl. attendentes, §. ſi quis vero num. 16. & ſeq. Imol. nu. 12. & ſeq. & Can. de ſtat. monach. Hoſt. in c. tuam num. 3. & ſeqq. de at. & qualit. & ord. præb. nec eſt de ſubſtantiâ, Felin. in c. meminimus numer. 20. de accuſat. Zab. in clem. attendentes §. ſtatimus verſ. ſexto quaro de ſtat. monach. tribuit poteſtatem ſpiritualem benedicendi monachos, *d. c. 1. & ibi Pan. in 3. not. Butr. in 3. not. & Can. communiter de ſuppl. neglig. prælat. & c. conferendi ordines minores, pſalmiſtarum, oſtariatum, lectoratum, non autem exorciftatum, aut acolytatum, niſi habeat priuilegium: c. cum contingat de at. & qualit. 69. dist. in ſumm. & c. 1. & ibi gl. in verbo lectores & c. 2. lo. And. in c. tuam numero 6. de at. & qualit. & ord.**

ord &c. Curam monasterij, subrogatur loco confirmationis, ita quod abbas benedictus solum, & non confirmatus, possit administrare. *But. in d. c. 1. numero 14. & ibi Pan. & Can. communiter de suppl. neglig. pralat.* Hodierno iure, ut dictum est, per regulam Cancellariæ secundam, omnes ecclesiæ episcopales, nec non omnia monasteria virorum, valorem annuum ducentorum florenorum auri excedentia, sunt reseruata sedi apostolicæ, & per concordata germaniæ, confirmationes electionum in metropolitanis, ac cathedralibus ecclesijs, & in monasterijs sedi apostolicæ immediatè subiectis, spectant ad sedem apostolicam.

- 35 Episcopi, ꝛ quibus est facta collatio episcopatus, aut quorum electio est confirmata per sedem apostolicam, non possunt, per inferiorem aliquem consecrari, & similiter abbates, non possunt benedici per alium, quibus est facta collatio abbatix per sedem apostolicam, *c. si eo tempore & ibi gl. fin. hoc tit. in 6. cum in distribuendis & ibi gl. de temp. ord. l. 1. vers. consules ff. de offic. Cons. & ibi Bart. l. 1. c. de spont. & ibi Bald. Franc. aretin. in c. meminimus num. 11. & seq. de accusat. nisi aliud foret cautum, in concordatis germaniæ, quæ habent clausulam prouiso, quod confirmati prædicti, & per nos prouisi, metropolitanis suis, & alijs, præstent debita iuramenta, & alia, ad quæ de iure tenentur, *c. nihil est in fine hoc tit. c. in nos 63. dist.* Attamen in Germaniâ & extrâ Germaniam, consecratio, & benedictio solent autoritate apostolicâ episcopis delegari per speciale rescriptum, *c. meminimus de accus. Gemin. in c. cum nullus, numero 5. de temp. ord. in 6. Franc. sub numero 4. & Can. communiter.* In ꝛ electionibus, quæ fiunt in monasterijs monialium, siuè ad electionem, per formam seruunij, procedatur, & votis in diuersa diuisis, ele-*

ctiones per plures, in discordiâ celebrari, contingat, siuè per formam, compromissi fuerit processum, multa specialia constituta sunt, in c. indemnitatibus in princ. & §. r. & 2 hoc tit. in 6. *Franc. in d. c. indemnitatibus §. ceterum numero quarto, enumerat 11. specialia & ibi Can. communiter.* fusiùs me explico, quod si ad electionem, per scrutinium processum fuerit, & votis in diuersa diuisis, electionem per plures in discordiâ celebrari contingat, electa in abbatissam, à duabus partibus conuentus, etiam per accessum post publicatum scrutinium, facta numeri solum ad numerum collatione, confirmatur & benedicitur, reseruata contradicentibus denunciandi & accusandi facultate: si electa sit, à maiori parte monialium, quæ non faciant duas partes capituli, confirmationis, quæ differtur quæstione pendente, liberè in spiritualibus, & temporalibus administrat, sic tamen, quod de rebus monasterij nihil alienet, nec aliquam in monialem recipiat quoquo modo: si à minori parte conuentus sit electa, ius aliquod ipsi quomodolibet non quæritur, nec ad eam ab alijs, per consensum, accessus haberi potest, *c. indemnitatibus §. sane hoc tit. in 6.* Cæterùm si per formam compromissi, fuerit in electione processum, & electa aliqua pars, se opponat, si minor, confirmatur electio, & ei benedictio impenditur, denunciandi & accusandi eam postmodum sibi via minime præclusa, si maior, confirmatio vel infirmatio differtur, sed interim liberè administrat, nisi pars opponentium extiterit duplo maior, tunc enim non potest administrare, sed cogitur litis euentum expectare, *c. indemnitatibus §. ceterum hoc tit. in 6.* Concilium Tridentinum statuit, ne is, qui electioni præest, episcopus, siuè alius superior, claustra monasterij ingrediatur, sed

antè cancellorum fenestellas, vota singulorum audiatur, vel accipiat: in reliquis seruentur singulorum ordinum vel monasteriorum constitutiones: *c. abbatissa* *sess. 25. de regul. & c.* Concordat stylus curiæ, iuxta quem electiones monialium in abbatissas confirmantur, absque suppletionem defectuum vnde cancellari solet clausula suppletis, &c. quia in talibus electionibus, non interueniunt solemnia. *d. c. indemnitatibus*. In ¶
 37 monasterijs, in quibus solitæ sunt benedicti abbatissæ, *clm. attendentes §. statuimus & ibi Zab. ver. secundo quæro* *Imol. n. 10. & seqq. vital. n. 13. & seqq. de stat. monach.* priorissæ nunquam benedicuntur, *d. c. indemnitatibus §. 1. & ibi gl. in verbo abbatissa*. abbatissa intra annum à suæ confirmationis tempore, computandum, benedictionem suscipere debet, alioquin à iure suo se nouerit profusus cecidisse: *clm. attendentes §. statuimus de stat. monach. d. c. indemnitatibus §. primo & ibi gloss. in verbo abbatissa Franc. Aretin. in d. c. meminimus numero septimo*, quæ impartiri eis potest quolibet die, *d. c. statuimus & ibi gloss. in verbo benedicti* etiam antequam habet possessionem monasterij *d. c. indemnitatibus §. verum & ibi Franc. in principio*. est simplex non requirit manus impositionem episcopalem, *Hosien. in c. tuam numero 9. de at. qual. & ord. pres. vital. in cle. attendentes §. si qui vero num. 18. Imol. numero 12. & Can. de stat. monach.* & non potest reiterari: *Pan. in clem. attendentes numero 18. de stat. monach. Imol. numero 13. & Can. sed Felin. in c. meminimus numero 3. de accus. tenet quod possit reiterari*. benedicta potest, in matutinis euangelium legere, *c. diaconissam & ibi gl. 1. & fin. 27. quæst. 1.* non potest moniales benedicere, confessiones audire, publice prædicare, excommunicare, absolueret, interdiceret, aut ordines conferre, quia mulieres non recipiunt characterem, impe-

diente sexu; *c. noua de poenit. & remis. & ibi gloss. fin. gl. in d. c. diaconissam c. statuimus 20. quæst. 2. c. de monialibus & ibi gl. fin. de sent. excomm. Pan. in c. meminimus numero 1. de accus. c. mulierem 33. quæst. 5.* Sed confirmata potest monachas & clericos suæ iurisdictionis suscipere à beneficio, potest conferre ecclesiis, beneficia, instituere clericos, in ecclesijs sui monasterij. *c. dilecta & ibi gl. 1. de maior. & obed. Pan. & Can. communiter c. cum dilecta de confirm. vit. vel inuit. & ibi gl. in verbo procuratricem & Can. c. 2. de his quæ fiunt à Præl. sine consensu cap. Gonzal. super reg. de mens. & alternat. gl. 22. nu. 12. & seqq.* In electione ¶ summi Pontificis, quædam specialiter sunt constituta, vt videre est in *c. licet hoc tit. & in c. vbi periculum, hoc tit. in 6. & clem. ne Romani, hoc tit. ac in nouissima constitutione Gregorij XV.* Electus antè inuentionem, obtinet auctoritatem regendi Romanam ecclesiam, & disponendi omnes facultates eius. *c. in nomine domini in 23. dist. extrauag. vlt. de sent. excomm. inter commanes.* Item ¶ in electione, 40 confirmatione, & consecratione Imperatoris seruatur *c. venerabilem, hoc tit. c. ad apostolica, de sent. & re iud. 176. & ibi gloss. in verb. illi sunt, & ibidem gl. fin. dicit principibus non esse statutum certum tempus, ideo summum pontificem non posse eligere, nisi prius illos admoneat.*

De translatione episcopi vel electi.

Titulus VII.

S V M M A R I A.

- 1 Translatione de finitio.
- 2 Papa transfert episcopos & exemptos prelatos, inferiorum clericorum translatio fit auctoritate cuiuslibet proprij Episcopi.

3. Tran-